

Могилянські джерела

Видання Національного університету "Києво-Могилянська академія"

№3
грудень, 2000

Читайте в номері:

**Новий статут НаУКМА
Академії - 385!**
Штабні навчання
Дивіться, хто прийшов!
Колегіум з
Роксоланиного краю
У гостях - "Вагант"
Толерантна педагогіка
Головне
для політика - ...
Що думають про нас?
Творчі конкурси

ДАРУНОК В

Часопис
"Могилянські
джерела"

Розпорядження
президента НаУКМА
№ 11 від 15.02.2000

Наша адреса:
04 070, м. Київ,
вул. Сковороди, 2
Тел.: (044) 463-69-31
Факс: 463-69-31

E-mail:
wzubko@ukma.kiev.ua

НОВИМ СТАТУТОМ - НОВЕ ІСЯЧОУНГТЯ

Постановою Кабінету Міністрів України № 1325 від 25 серпня 2000 року затверджено новий Статут НаУКМА. За ним змінюється структура управління Університетом. Скасовано посади ректора та проректорів, які фактично дублювали функції президента і віце-президентів. Спрощено систему ієрархічних стосунків, що сприятиме ефективнішій роботі та мобільнішому реагуванню на проблеми, які доводиться розв'язувати в повсякденному житті, а також позитивно позначиться на стратегічному плануванні нашого розвитку.

Зміни в житті НаУКМА стосуватимуться насамперед управлінських і організаційних процесів, пошуку нових форм і схем для забезпечення ефективної діяльності, детальнішої розробки стратегії і бізнес-плану, визначення додаткових шляхів фінансування й стимулювання колективу, підготовки власних педагогічних та управлінських кадрів, удосконалення навчального процесу, його методичного, технологічного та інформаційного забезпечення, розвитку матеріальної бази. Надзвичайно гостро постає проблема впровадження інноваційних програм, втілення експериментальних підходів у всіх сферах діяльності НаУКМА.

НаУКМА сьогодні беззаперечно має такі

Президент НаУКМА В.Броховецький

позитивні риси, як поважний авторитет в Україні, міжнародне визнання, сильних абітурієнтів і студентів, потужний викладацький склад, перспективний педагогічний і науковий потенціал, чітку національну стратегічну спрямованість, демократизм стосунків. Відзначалася необхідність і важливість проведення постійного самоаналізу діяльності Університету, визначення больових акцентів, проведення відповідних змін, реагування на потреби часу.

Продовження на стор. 3

До 10-річчя відродження Академії

ОГОЛОШУЄТЬСЯ

літературно-творчий конкурс

"Віват, Академія! Віват, Україна!"

Положення про цей конкурс читайте на стор. 31.

З М І С Т

ХРОНІКА АКАДЕМІЧНОГО ЖИТТЯ

<i>В. Брюховецький</i> . З Новим Статутом – у нове тисячоліття	1
III конкурс навчально-методичних робіт	2
Постанова Кабінету Міністрів України	3
Штабні навчання	4
Академії–385!	5
“Вагант” інформус, міркує, дискутує	6
З новим навчальним роком	7
Поздоровляємо!	8
Призначено	9

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

<i>О. Гарань</i> . Головне в роботі політолога - за будь-яких обставин залишатися об'єктивним і порядним	10
--	----

У ЦАРИНІ НАУКИ

“Українська революція” в Кременецькому коледжі	12
<i>В.Хмелько</i> . Враження про Києво-Могилянську Академію в Україні	12

З ДАЛЕКИХ МАНДРІВ ПОВЕРНУВШИСЬ

Американська попелюшка	15
------------------------------	----

ЗНАЙОМТЕСЯ БЛИЖЧЕ

Колегіум з Роксоланиного краю	16
<i>Р.Постоляннюк</i> . Що робимо і чого чекаємо від реформи освіти	18

ВІСТІ З КОЛЕДЖІВ ТА КОЛЕГІУМІВ

<i>В. Коломацька</i> . Причарувати мовою	19
Дипломанти з Сіверськодонеческого колегіуму	19
<i>Б.Махонько</i> . Переходимо на українську	20
Рожнівські новини	21
<i>А.Бондарчук</i> . Слово про “Спудейський вісник”	22
<i>Т.Московська</i> . Працюємо на майбутнє	23
<i>І.Авдієнко</i> . Свято першого дзвоника	24
Мережа коледжів та колегіумів НаУКМА	24
Вчора – колегіант, сьогодні – студент	25

З ДОСВІДУ КОЛЕДЖІВ ТА КОЛЕГІУМІВ

<i>В.Устинова</i> . Педагогіка толерантності як засіб навчання і виховання у закладах нового типу	26
---	----

МУЗИЧНІ ДЕБЮТИ

А дні пливуть. Слова Є.Маланюка, музика Д.Батракова	28
---	----

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА

<i>М.Бутенко</i> . Мій рідний край	29
<i>Б.Дидик</i> . Величаймо тую славу	29

АКАДЕМІЧНІ УСМІШКИ

<i>С.Гороховський</i> . Синдром будки	30
---	----

“ВІВАТ АКАДЕМІЯ, ВІВАТ УКРАЇНА!”

Положення про літературно-творчий конкурс	31
---	----

ТРЕТІЙ КОНКУРС науково-методичних праць

На конкурс приймаються друковані й підготовлені до друку праці, виконані співробітниками НаУКМА або у співавторстві з працівниками інших навчальних закладів та установ у 1998-2000 роках у таких номінаціях:

- Підручники
- Авторські курси лекцій з повним методичним забезпеченням
- Комп'ютерні програми опанування дисциплін
- Посібники
- Комплексні методичні розробки /поради/ для вивчення дисциплін, методичні положення

Конкурсна праця (не більше однієї в кожній номінації) з додатками, обумовленими Положенням про конкурс, подається від імені кафедри секретареві навчально-методичної комісії В.Дорошенко (кім.1-214) до 1 лютого 2001 року.

Для матеріального заохочення створено преміальний фонд Президента НаУКМА.

Головний редактор *В.Зубко*.

Заступник головного редактора *Л.Дяченко*.

Відповідальний секретар *І.Белашко*.

Члени редколегії: *І.Авдієнко, Г.Бондар, О.Василишин,*

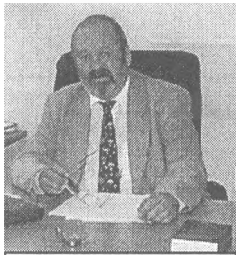
Ю.Верланов, О.Деоргієв, Н.Задорожна, О.Парило,

А.Радькова, О.Третьякова, Л.Чеховська

Дизайн: *І.Оліфіренко*

Набір: *І.Оліфіренко, О.Шуть*.

Коректор: *О.Калиновська*

В. Брюховецький

3 Новим Статутом - у нове тисячоліття

(продовження - початок на стор. 1)

Самозаспокоєння й упевненість у власній винятковості ніколи не викличуть позитивних зрушень. А вони необхідні в сьогоднішній ситуації, коли накопичилося чимало проблем у внутрішньому житті НаУКМА. Це з одного боку. А з іншого, дедалі більше турбує керівництво НаУКМА прагматично споживацьке ставлення до Академії певного прошарку студентів, що теж повинно спонукати до певних дій.

Розвиток нашого університету показав, що не все так просто, як нам те уявлялося спочатку. Дуже небезпечно, коли звичне й приємне для вуха гасло робиться крихкою догмою: тоді треба тільки безперестанно дмухати на неї й остерігатися, щоб вона не розбилася при зіткненні з реальними життя. Так якоюсь мірою сталося з принципом "вільного творчого навчання" (Liberal Arts Education), якого ми дотримуємося у своїй діяльності і впровадженню якого зумовлено багато наших успіхів. В останні пару років проявилася тенденція некритичного ставлення до того, як же цей принцип спрацював в наших умовах. Акцент тут робився лише на моделі вступу до університету – тобто вступ не на спеціальності, а на факультет. Але життя вносило свої корекції. У правилі поступово робилися винятки: економіка, правознавство, комп'ютерні технології, соціальна робота й соціологія... Але по-страусячи робився вигляд, що ми не бачимо цих змін. На моє глибоке переконання, така політика спричинила певну кризу в управлінні університетом. Що ж це? Не спрацював принцип? Чи небажання і нездатність аналізувати реальні? Безперечно, друге.

Проте існує розв'язання дуже болісної для багатьох студентів (сьогодні – особливо тих, хто наприкінці другого року навчання вирішує стати екологом або політологом; раніше це так само стосувалося й економістів) – акцент треба ставити не виключно на принципах вступу. Їх, навпаки, треба збагачувати, в цілому дотримуючись основоположного принципу однакового тестування усіх абітурієнтів. Тут значно важливішими виступають система побудови навчальних планів і реальність можливостей студента змінювати спеціалізацію в процесі навчання, вибирати те, що, за словами Григорія Сковороди, є сродним його натурі – адже насамперед саме цим зумовлено успішність застосування у нас принципів Liberal Arts.

У наступному році ми проведемо експеримент, метою якого буде виявити, на які спеціальності студенти хочуть йти вчитися через два роки, коли приходить час вибору, а на які – змушені, що викликає часом навіть трагічні колізії. Я не виключаю, що результати експерименту примусять нас, можливо, й до радикальних кроків – розглянути питання про зміну кількості й переліку спеціальностей.

Адже навчаючи студентів бути самокритичними, динамічними, ми не маємо права самі ігнорувати ці риси. Бути послідовними в усьому – в цьому також полягає поклонання відродженої Києво-Могилянської академії. Адже, як сказав один мудрий чоловік, прогрес неможливий там,

де страх перед наслідками сильніший, ніж любов до істини. А НаУКМА – приречений на прогрес.

За умов постійного зростання конкуренції серед вищих навчальних закладів вважаю, що основним в Академії на подальші 5 років має залишатися гасло «Якість», яке необхідно реалізовувати на всіх рівнях університетського життя. І тоді через п'ять років НаУКМА може реально стати провідним Університетом країни, інтегрованим в європейську систему освіти.

ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

від 22 серпня 2000 р. № 1325 Київ

Питання Національного університету "Києво-Могилянська академія"

Беручи до уваги виняткове значення Національного університету "Києво-Могилянська академія" у підготовці висококваліфікованих спеціалістів, розвитку наукових шкіл та залученні до науково-педагогічної роботи найбільш здібних і перспективних молодих учених, та з метою забезпечення збереження історичних і культурних пам'яток XVI - XVIII століть на території університету Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Затвердити Статут Національного університету "Києво-Могилянська академія", що додається.

2. Затвердити Наглядову раду Національного університету "Києво-Могилянська академія" у складі Жулинського М.Г. (співголова), Омельченка О.О. (співголова), Савіцького С.С. (відповідальний секретар), Глеби Ю.Ю., Голуба В.В., Кравчука Л.М., Кременя В.Г., Матвійчука В.М., Рогового В.В., Тарасюка Б.І., Удовенка Г.Й., Юхновського І.Р., Яцківа Я.С.

3. Міністерству економіки та Міністерству фінансів за поданням Національного університету "Києво-Могилянська академія" під час формування показників інвестиційного розділу проекту Державної програми економічного і соціального розвитку України на 2001 рік та розроблення проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2001 рік» передбачити необхідні кошти для завершення робіт з реставрації таких пам'яток історії та архітектури, що передані університету і перебувають в аварійному стані: Поварня (будинок Галшки Гулевичівни, XVI ст.), Святодухівська церква (XVII ст.), Староакадемічний корпус (XVIII ст.) і Бурса (XVIII ст.).

Державному комітетові будівництва, архітектури та житлової політики разом з університетом забезпечити у межах виділених асигнувань виконання зазначених робіт.

4. Визнати такими, що втратили чинність:

постанову Кабінету Міністрів України від 13 січня 1995 р. № 15 «Про затвердження Статуту та складу Наглядової ради Національного університету "Києво-Могилянська Академія"» (ЗП України, 1995 р., № 3, ст. 72);

пункт 1 постанови Кабінету Міністрів України від 20 липня 2000 р. № 1143 «Про питання Університету «Острозька академія».

Прем'єр-міністр України

В. ЮЩЕНКО

ШТАБНІ НАВЧАННЯ

Єдиною командою - в нове тисячоліття

У погожі вересневі дні в містечку Ворзель, що неподалік од Києва, відбувся семінар для вищого управлінського персоналу НаУКМА. Запрошуючи до участі в ньому віце-президентів, деканів, керівників відділів, президент університету В'ячеслав Брюховецький висловив сподівання, що цей захід матиме стратегічне значення для майбутнього Академії, оскільки у нас назріла серйозна адміністративна реформа і навіть реформа моральна, коли говорити про взаємостосунки всередині НаУКМА.

Передбачалося разом поміркувати над сьогоденням і майбутнім Академії, зокрема обговорити такі важливі питання, як:

- сильні і слабкі сторони Києво-Могилянської Академії станом на вересень 2000 року;
- зовнішнє середовище для нашого розвитку: потенційні можливості й загрози;
- якою ми хочемо бачити Академію через п'ять років? Ключові фактори нашого майбутнього успіху;
- найважливіші проблеми навчального процесу, наукової роботи й діяльності адміністративних служб університету. Варіанти розв'язання цих проблем.
- Що конкретно ми повинні зробити для досягнення наших цілей протягом наступного року?

Тим самим вимальовувалась можливість істотно вплинути на стратегію розвитку університету. Але не тільки це. Була ще й нагода спробувати сформувати енергійну команду однодумців, яка приведе навчальний заклад до нових великих звершень...

Можна сказати, що надії багато в чому вже справдилися. І перш за все в успіху самого семінару. Три дні напруженої, але цікавої й корисної роботи були плідними. Кожен учасник семінару побував, принаймні, в двох групах, які вели мозкову атаку на поставлені проблеми й пропонували власні рішення. А на заключному пленарному засіданні висловлені ідеї були узагальнені, сформовані комісії з питань розробки нових положень про вступ до університету і перехід студентів з одного напряму підготовки на інший, про диплом НаУКМА, удосконалення рейтингової системи оцінювання знань і самостійної роботи студентів, створення бізнес-плану фінансового забезпечення, комп'ютеризації університету та інші. Тепер справа за втіленням їх у життя.

Враження учасника

Валерій Маньківський

Куди ми йдемо? Що нас чекає через 5 років і найближчим часом? Що нам загрожує ззовні і зсередини? Чи хочемо ми зберегти своє лідерство на освітній ниві України, наскільки ми сильні в цьому? Які найважливіші проблеми

навчального процесу, наукової роботи й діяльності адміністративних служб університету і як розв'язувати їх? Всі ці і багато інших важливих питань, що стосуються шляхів розвитку Академії, розглянули учасники семінару вищого управлінського персоналу НаУКМА на чолі з його президентом В. Брюховецьким, що зібралися у містечку Ворзель, який нещодавно відзначив свій 100-річний ювілей.

Санаторійна мальовнича місцевість, що потопає в лісовому різнобарв'ї ранньої київської осені. Невимушеність стосунків, відвертість, ширість, розкутість, розважливість, часом гострота суджень, затишок будинку відпочинку, де розмістилися учасники семінару, - все це надихало нас на напружену плідну роботу протягом трьох днів.

Приємним і незвичайним був сам факт такої зустрічі (вперше після відродження Академії), коли у невимушеному, неформальному колі колег можна було висловити свою думку про найболючіші проблеми сьогодення Академії, її перспективи, почути гостру критику на свою адресу, відчувти взаємну теплоту стосунків під час духм'яної шашличної вечери, короткого відпочинку за обідом, за чашкою кави чи у розпалі безкомпромісного волейбольного матчу між командами однодумців.

Здається, народилась команда, здатна не тільки аналізувати наше сьогодення й прогнозувати перспективи, бачити загрози нашому розвитку, а й знаходити шляхи розв'язання проблем.

Валерій Маньківський,
декан ДДП

АКАДЕМІЇ -

385

Цілий тиждень у жовтні тривали заходи, присвячені 385-річчю Києво-Могилянської Академії.

У її рамках відбулася міжнародна наукова конференція «Києво-Могилянська Академія в історії України», а також круглий стіл «Спадщина КМА» з презентацією створеного студентами CD-ROMа «НаУКМА».

Прем'єрою вистави «Примари» Г. Ібсена відкрив свій новий сезон Київський експериментальний театр університету, а студентський театр LUDUS показав фрагменти з міжнародного театрального проекту «Земля обітована». Галерея мистецтв запросила на художню виставку «Перлини сучасного українського мистецтва», а хорова капела «Почайна» влаштувала вечір духовної музики.

На урочистій частині свята 13 жовтня щиро вітали співробітників і студентів прем'єр-міністр України Віктор Ющенко, віце-прем'єр-міністр з гуманітарних питань Микола Жулинський, член Довірчої Ради, професор з Канади Ярослав Розумний, представники міської та Подільської районної держадміністрацій.

Студенти взяли участь в іграх та забавах Школи козацького бойового мистецтва «Спас», у грі «Що? Де? Коли?», присвяченій історії Академії та України, шахматному турнірі, переможець якого зіграв (на жаль, без особливого успіху) з кандидатом у майстри спорту президентом НаКМА В. Брюховецьким.

А потім були традиційні куліш, куштування пива та дискотека.

З ентузіазмом провели студенти свою щорічну акцію «Чистий Скорохода» - помили пам'ятник всесвітньовідомого випускника Києво-Могилянської Академії.

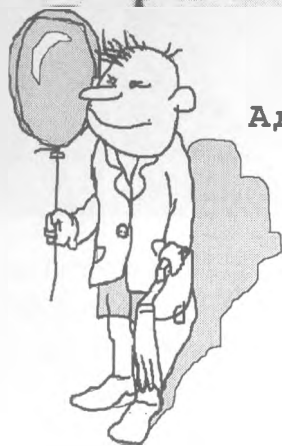

ВАСИЛИШКА

Миколаївська філія Національного університету
"Академія Миколаївського джерела"

№ 3 2000 2000 рік

ВАСАТ

Адаптація, або перші кроки у лабіринті Миколаївської філії

Виявляється, що всі, особливо дівчата, у захваті від того, яка Академія красива й чиста. Особливо виділяють таке приміщення, як "королівський" туалет, і дуже дивуються, чому його немає у новому корпусі.

Народ уже пишається тим, що навчається саме в Академії. Адже її вважають найкращим навчальним закладом на Миколаївщині. Класно, що

в нас такий імідж! Подив у першого курсу викликає кількість комп'ютерів та здатність їх ховатись по всіх закутках Академії. Навіть комп'ютерники ще не всі класи розшукали.

На диво, "академічна" система оцінювання не справила на новачків особливого враження. По-перше, більшість про неї вже давно чула, а по-друге, в ній дуже швидко розібрались, принаймні, так кажуть. Щодо її складності існують різні думки. Для випускників 2 та 22 шкіл, тієї ж 5-ої гімназії вона, можливо, ще й легша, ніж у школі, для деякого складніша, але вважають, що рейтингова система ефективніша, бо спонукає до постійної праці. Тому, не зважаючи

інформує
Міркує
Дискутує

на її складність, помірковані студенти першого курсу схвалюють таку систему оцінювання знань.

Але найбільше враження на всіх новачків справила складність пошуку в Академії потрібної аудиторії. Наша система поверхів чомусь не узгоджується з їхньою системою орієнтації. Вони називають Могиланку "лабіринтом" і досі з цим не розібрались. Так що допоки вони з цим "лабіринтом" не розберуться, свіжість та гострота вражень гарантована.

А там уже й перша сесія... А там уже і перевірка, наскільки враження від рейтингової системи "до" співпадуть зі враженнями "після".

Юлія Трофимова

Студент-сумісник:

Це прислів'я, звичайно ж, вигадали батьки, спостерігаючи, як разом з їхнім дітям виростають й проблеми. Студенти, ясна річ, діти великі, і в багатьох з них вже з'являються справжні дорослі проблеми, однією з яких є працевлаштування. Отже, ми поговоримо про тих, хто вже опинився на останній сходинці славнозвісної піраміди Маслоу та не бажає більше "напружувати предків" з приводу кишенькових ресурсів.

Студент-сумісник - істота цікава, як слюсар-заочник, і заслуговує на особливу увагу. А необхідність пошуку роботи - така проблема актуальна, що змушує замислюватися над власною конкурентоспроможністю та швидше пристосовуватись до складного життя. Не говоритиму, як важко зараз знайти роботу, але ті, кому все ж таки пощастило, мають вирішувати, як розподілити час між

ЗНАННЯ versus ГРОШІ,

або нелегкі будні сучасної молоді

роботою та навчанням. Чи працювати до, після, або під час навчання чи

- замість навчання?

Наприклад, зі слів студентки агрофаку Миколаївської аграрної академії, для того, щоб вчитись і працювати, більшість третьокурсників мусять переходити на заочну форму навчання. Але ж alma mater не має останньої, тому доводиться якось викручуватися. Для таких ініціативних осіб, що прагнуть якнайшвидше джигнути в бурхливе доросле життя, в нашому виші два способи розв'язання проблеми.

1. Студентів-активістів (він же студент-сумісник), на відміну від студента-пофігіста (звісно, є й такі), дозволяється іноді пропускати заняття без значного порушення навчального графіка, якщо він влаштувався не за фахом. Такими привілеями користуються: а) дистриб'ютори, дилери фірм AVON; б) різного роду дизайнери; в) вантажники та інші, від яких не вимагається постійного перебування в

роботу та навчанням. Чи працювати до, після, або під час навчання чи

офісі. Тобто цими пільгами користуються ті, хто лише підробляє. Увага! На першокурсників і студентів другого року навчання це правило не поширюється.

2. Робота за спеціальністю (слід зауважити, що тут йдеться вже не про кишенькові, а про справжні реальні гроші, які можна отримати лише на постійній роботі), як вважається, допомагає в навчанні. Отже, переважно на п'ятому курсі можна перейти на індивідуальний графік (ІГраН). Це означає, що за домовленістю з викладачем деканат встановлює приблизно чотири контрольні дати, в які студент-сумісник має скласти триместрові завдання і отримати дорожочні бали. Така система, як ви зрозуміли, необхідна для контролю

поточної успішності нашого героя. Боро́ни Бо́же, не виконати ті завдання: одразу переведуть на звичайний режим навчання і робота обернеться пропусками (60 годин і — до побачення!). Кожний випадок переведу на ІГраН розглядається окремо і затверджується проректо-

ром, татом О. Труновим. До речі, в Академії ІГраН користується попитом, головним чином, на економічному та комп'ютерному факультетах (на економічному факультеті всього навчається 367 осіб, з них "грають" у ІГраН — 15, а це 4,9%). На комп'ютерному — мало не половина.

Зрозуміло, що не так уже й мало студентів, фінансовий стан яких бажає кращого. Хоча проблема не тільки в цьому. Робота за спеціальністю - це і перспектива, й оцінка отриманих знань. Тому Академія сприяє наполегливим.

Окремо постає питання про можливості відпрацювання оплати за додаткові навчальні послуги — але це вже інша історія.

Ірина Герасименко

З НОВИМ НАВЧАЛЬНИМ РОКОМ!

Як завжди, урочисто й хвилююче відбулася посвята в студенти нового поповнення університету: 769 талановитих юнаків і дівчат, які цього літа вибороли право називатися студентами Києво-Могилянської Академії. 486 з них вступили до бакалаврату, 55 - на програми спеціалістів, 228 будуть опановувати магістерські програми.

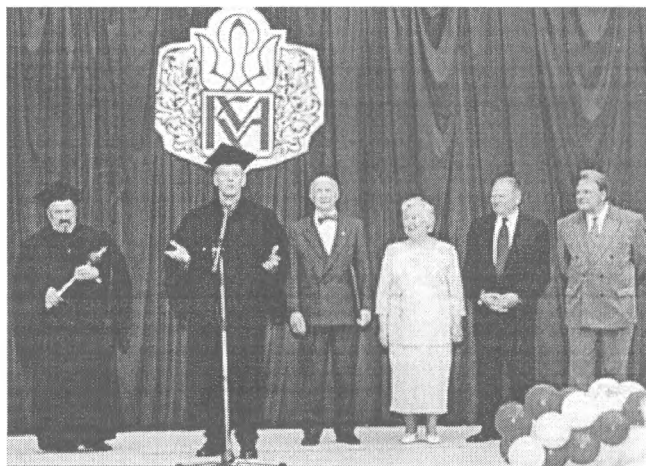

Урочисто крокує нове поповнення НаУКМА

Першокурсників привітали президент НаУКМА В'ячеслав Брюховецький, віце-прем'єр-міністр Уряду Микола Жулинський, член Довірчої ради НаУКМА Ярослав Дужий, почесний професор НаУКМА Роланд Піч (ФРН), професори й випускники. Не забула про них і черепашка

Альма. Щасливі новобранці склали обітницю на вірність alma mater, своєму народові. Потім була велика культурна програма.

А вже 1 вересня відбулася традиційна загальноуніверситетська лекція. Цього разу її прочитав віце-прем'єр-міністр з гуманітарних питань Кабінету Міністрів України, академік Національної Академії Наук, Почесний професор НаУКМА Микола Жулинський. Тема лекції "Як вгамувати духовну спрагу, або пошуки шляхів набуття втраченої Батьківщини" викликала жвавий інтерес переповненої аудиторії, і ще довго довелося відповідати Миколі Григоровичу на численні питання студентів і професури, які далеко вийшли за межі обраної теми.

Напутнє слово виголошує почесний професор НаУКМА Роланд Піч(ФРН)

ПОЗДОРОВІЯЄМО

Нове поповнення ДДП

Майже 200 слухачів виявили бажання готуватися до вступного тестування

в департаменті доуніверситетської підготовки НаУКМА, з них 97 на денному і 101 на вечірньому відділеннях. Серед «стаціонарників» 26 сільчан, 18 - з столиці, решта - з інших міст України; кожний п'ятий отримає грант на безкоштовне навчання, який надається вихідцям з сільської місцевості.

Будівничі правової держави

Важливо, щоб молоді юристи України опанували матерію конституційної спадщини і правової держави. Таке побажання прозвучало на адресу переможців щорічного конкурсу на здобуття премій імені

Леоніда Юзькова та Володимира Суміна, урочисте вручення яких відбулося в Українській правничій фундації. Серед переможців - студентка факультету правничих наук п'ятого року навчання НаУКМА **Ольга Бабич**.

Стипендію Голови Київської міської державної адміністрації призначено студентам **Іванні Габор**(ФГСН-4), **Анастасії Леухиній**(ФСНТ-3), **Катерині Гармель**(ФЕН-3) та **Ганні Панасюк**(ФПрН-3). А студентка магістерської програми з екології **Марина Григоренко** напередодні студентського свята отримала премію Голови Київської міської держадміністрації.

3 нагоди святкування Дня Української Писемності та Мови 17 листопада 2000 року вручено відзнаки Київської міської держадміністрації «Майстер української орфографії» завідувачу кафедри української мови НаУКМА **Володимирові Житнику** та старшому викладачеві **Валентині Мурашко**, а також їхнім вихованцям - студентам факультету гуманітарних і суспільних наук **Роксолані Свято** та **Оксані Саєнко**.

Відбувся П'ятий конкурс студентських наукових робіт з українознавства, організований товариством української мови Київського університету імені Тараса Шевченка та Міжнародним добродійним фондом «Смолоскип». Його цьогорічна тема «Доля мови - доля народу».

Грамотами журі відзначено дослідження студентів факультету гуманітарних і суспільних наук НаУКМА **Богдану Матіяш** «Мовна політика в Україні: 90-ті роки ХХ століття» та **Євгена Плахуту** «Роль мови у формуванні нації: східно-європейський контекст і Україна сьогодні», які посіли відповідно 2-ге та 3-тє місця.

ПРИЗНАЧЕНО

Брика Михайла Теодоровича,
доктора хімічних наук, професора
першим віце-президентом,
віце-президентом з наукової
роботи (з 1.09.2000)

Яшенкова Вадима Петровича,
віце-президентом з міжнарод-
ного співробітництва
(з 1.12.2000)

Дяченко Людмилу Іванівну
віце-президентом з економі-
ки та фінансів (з 7.06.2000)

Третьякову Олену Василівну
деканом з виховної роботи
(з 1.09.2000)

Р І Ш Е Н Н Я Д А К

Рішенням Державної акредитаційної комісії (протокол № 28 від 11 липня 2000 р.) в Національному університеті «Києво-Могилянська академія»

акредитовано такі спеціальності:

а) за другим рівнем акредитації:

- * 6.060100 ПРАВОЗНАВСТВО
- * 6.080401 ІНФОРМАЦІЙНІ УПРАВЛЯЮЧІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ
- * 6.080404 ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ СИСТЕМИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

б) за третім рівнем акредитації (програмою підготовки спеціалістів):

- * 7.080404 ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ СИСТЕМИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

ліцензовано такі спеціальності:

а) за третім рівнем акредитації (за програмою підготовки спеціалістів):

- * 7.060101 ПРАВОЗНАВСТВО

б) за четвертим рівнем акредитації (магістерською програмою):

- * 8.080404 ІНФОРМАЦІЙНІ УПРАВЛЯЮЧІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ
- * 8.080404 ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ СИСТЕМИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ

«Головне в роботі політолога – за будь-яких обставин залишатися об'єктивним і порядним»

Особистість п.Олексія Гараня є однією з найяскравіших в академії. Окрім того, що він є доктором історичних наук та професором кафедри політології НаУКМА, п.Олексій очолює Центр досліджень національної безпеки при академії, і його ім'я асоціюється з рядом кращих українських політичних аналітиків. Це людина, яка спостерігає процес розвитку академії ззовні, з позицій загальнодержавних, і водночас є безпосереднім творцем цього процесу зсередини.

Рівень підготовки студентів у НаУКМА і на кафедрі політології зокрема, а також специфіка роботи політолога – основні напрями цього інтерв'ю Ірини Белашко з Олексієм Гаранем.

Олексій Гарань

Пане Олексію, Ви один з ініціаторів відродження Києво-Могилянської Академії. Як Ви оцінюєте її нинішній стан?

- Попри всі проблеми, що існують в академії (а ці проблеми ми всі знаємо і відчуваємо – і студенти, і викладачі), що ми є безумовно передовим вузом в Україні, і це пов'язано з кількома факторами: по-перше, ми є некорумпованим вузом, по-друге, українським, і по-третє, ліберальним – тут панує відповідна творча атмосфера і намагання готувати студентів, орієнтуючись на національну традицію. Звичайно, нам це не завжди вдається. Багато молоді зараз використовує здобуті знання, щоб швидко виїхати за кордон чи влаштуватися на роботу в іноземну компанію і дуже швидко забути, що таке українська культура, національне відродження і так далі... Тобто ситуація в університеті відображає ситуацію в Україні в цілому. Але нам вдається багато що, і загалом рівень наших студентів вищий, ніж у інших вузах. До того ж внаслідок некорумпованої системи вступу сюди приходять кращі студенти з бажанням працювати і зробити собі кар'єру в кращому розумінні цього слова. Отже, в академії панує атмосфера здорової конкуренції. Водночас виникають деякі проблеми... Тільки-но розпочавши навчання, студент активно включається в роботу, бо ще боїться контрольних, іспитів, пізніше він починає розуміти, де можна "сачконути", які бали заробити "на шару"... А викладачі знають кожного студента і пере-

в'ярати рівень його знань їм вже немає потреби. Крім того вже з 3-го курсу студенти починають працювати, заробляти гроші – іноді досить непогані. Тож поступово інтерес до навчання знижується, і до 4-го курсу далеко не всі студенти зберігають той потенціал, який вони виявили спочатку.

Як це позначається на кваліфікаційних роботах бакалаврів? Чи задоволені Ви захистом 2000р в цілому?

- Загалом середній рівень бакалаврів у нас все-таки вищий, ніж в інших вузах. Але є група студентів, які навіть не знають, як оформляти кваліфікаційну роботу, як записати елементарно список літератури! Можливо, вони не вважають за потрібне ознайомитись з цими правилами... Словом, вони не навчені. Багато студентів вважають, що написати кваліфікаційну роботу – це написати "щось". От взяти щось – та й написати! Побутує така хибна думка, що будь-що, написане про політику – це вже є політологія. Відповідно, якщо хтось написав статтю про політику – він вже вважається політологом. А разом з тим сьогодні видається багато книжок знаних науковців-політологів, які насправді написані як публіцистика. Адже політологія повинна спиратися на певні кількісні методи, на статистику, на порівняльні дослідження... Сучасний політолог також потребує глибоких знань з суміжних галузей – це, насамперед, економіка та соціологія. Водночас цього року було кілька цікавих, досить ґрунтовних

робіт, тобто студенти вже виходять на рівень, на якому працюють серйозні науковці, а в деяких напрямках і випереждають сучасних науковців. Адже сьогодні студенти знайомляться з тими найновішими методами, які нам були невідомі. Надзвичайно цікавою була одна робота з порівняльної політології із застосуванням статистичних методів та інша робота – аналіз президентської виборчої кампанії.

- Яку частину випускників бакалаврату кафедра рекомендує для продовження навчання у магістеріумі?

- Що стосується переходу від бакалаврату до магістеріуму, то, я вважаю, нам потрібно підвищувати рівень роботи магістерської програми. Тут є кілька проблем: по-перше, фінансове забезпечення, по-друге, те, що студенти працюють, а отже, мусять розриватися між навчанням і роботою. Загалом конкурс на магістеріум, за деякими винятками, в академії є невеликим. Ще коли розробляли концепцію магістерських програм і аспірантури, то виходили з того, що робота в магістеріумі стане складовою частиною роботи в аспірантурі. Тобто магістерська робота є наче цеглинкою в написанні аспірантської роботи. Цього не відбувається: часто магістерська робота є надто слабкою, щоб стати складовою кандидатської дисертації. До того ж проблема аспірантури ще й у тому, що в нас вона є не трирічною, як в інших вузах, а дворічною. А оскільки зв'язку між магістерською та аспірантською роботою немає

вається, то наші аспіранти просто не встигають. Окрім того частина цьогорічних вступників в аспірантуру не була достатньо підготовленою.

Чи всі випускники-політологи знаходять роботу за спеціальністю? Як у цьому їм допомагає кафедра, деканат?

- Не всі, так само, як і випускники інших спеціальностей. Але цього не слід драматизувати, особливо на рівні бакалаврату. Адже сучасна система освіти є пристосованою до існуючого ринку праці. Якщо людина зацікавлена у вивченні політології, вона може продовжувати своє навчання, а якщо ні - переходити в суміжні галузі чи й взагалі перекваліфікуватись. Тобто я не бачу нічого поганого в тому, що політолог працює, скажімо, в піар-компанії. Що стосується сприяння кафедри, то, я б сказав, кафедра до-

помагає, але швидше на неформальному рівні - і я вважаю це нормальним. Знаючи, що десь відкриваються вакансії, ми можемо когось порадити, це ми постійно і робимо. Також надаємо рекомендації - як на роботу, так і на навчання за кордоном.

Що б Ви побажали нинішнім випускникам?

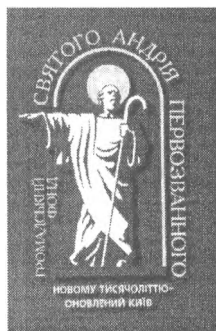
- По перше - не халтурити. Відповідає це твоїй спеціальності чи ні, а якщо ти берешся за якусь роботу, ти повинен її виконати якісно. По друге - пам'ятати, що гроші вирішують аж ніяк не все. По третє - залишатися порядними людьми.

Чи важко Вам дотримуватись цих вимог?

- Так. Адже постійно постає якийсь вибір, пов'язаний переважно з тим, що пропонують перейти на службу до якоїсь політичної структури і заробляти гроші, великі гроші. І часто треба

чимось жертвувати. При цьому робиш помилки. Іноді берешся за якусь роботу, а згодом розумієш, що це зовсім не відповідає тому, що ти робиш, чи ти просто не можеш робити її якісно або що це відволікає тебе від наукової праці. Тут треба мати сміливість відмовитися. Іноді виникають політичні моменти: пропонується робота з якоюсь політичною структурою. За великі гроші. Тоді тут важливо не забруднитися. Адже не всі політичні структури користуються чесними, прозорими методами. Часом треба йти на компроміси, щоб зробити добру справу в іншому напрямку. Але треба, щоб ці компроміси не суперечили основним цінностям. Так, були помилки і в мене. Але, я вважаю, це - школа життя, якої не оминати й нашим випускникам.

Розмову вела Олеся Струк, студентка 1 р.н. ФГСН.

ТІЛЕСНИЙ ГАРТ ТА ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТА (погляд нової генерації)

За ініціативи кафедри фізичного виховання НаУКМА, особисто доцента В.Макарені, вперше серед вищих закладів освіти Києва відбулася конференція-конкурс "Тілесний гарт

та здоров'я студента на рубежі століть: погляд нової генерації". Ідею підтримали Київська міська і Подільська в м. Києві районна державні адміністрації, Міжнародний фонд відродження Києво-Могилянської Академії та Громадський фонд Святого Андрія Первозванного.

В перший день студенти 12 вишів столиці виступали з доповідями в 5-ти секціях. Обговорювалися проблеми стану та шляхів трансформації системи фізичного виховання студентської

молоді; фізичної культури у структурі гуманітарної освіти студентів; масового спорту та спорту вищих досягнень у вищій школі, їхні оздоровчі, виховні та рекреаційні аспекти; формування у

молодіжному середовищі мотивації до здорового способу життя; культури тіла як складової професійної підготовки. На другому етапі переможці першого писали конкурсні роботи на тему "Чому я обираю здоровий спосіб життя?"

За підсумками двох етапів представники НаУКМА набрали найбільшу кількість балів - 12, посівши три перших, одне друге та одне третє місце, і вибороли в загальному заліку звання переможців. Серед студентів відзначилися **Леся Рекунова, Наталія Дмитренко** з факультету гуманітарних і суспільних наук та **Ярослава Абрамова** з правничого факультету (1 місце), **Сергій Герасимчук** (ФГСН, 2 місце) і **Михайло Логінов** (ФГСН, 3 місце).

Будьте здорові!

«Українська революція» в Кременецькому коледжі

Презентація нових видань — подія особлива, надто, коли це величезна наукова праця понад одну тисячу сторінок. Саме таку об'ємну монографію «Українська революція» члена-кореспондента НАН України, доктора історичних наук В. Ф. Солдатенка репрезентував викладачам і студентам коледжу декан історичного факультету Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка, доктор історичних наук М. Алексієвець. Він у короткому вступному слові розповів про все зростаючий інтерес науковців до проблем української історії, яка нині позбувається заповлітзованого глянцю. Автор «Української революції» має у науці незаперечний авторитет: в його активі 300 наукових праць, 10 монографічних досліджень.

Півторогодинний виступ Валерія Солдатенка був науково обґрунтованим, виваженим, засвідчив енциклопедичні знання вченого. Цілком законно виникла дискусія навколо самого поняття «Українська революція», яке із зрозумілих причин не сприймають вчені із близького зарубіжжя. Їхні спроби применшити роль української революції в державотворчих процесах зведені нанівець. Адже українство мало осібну мету, яка виходила за «рамки» історичного процесу. Вони створили власні партії. Саме їм належала провідна роль в організації Центральної Ради, Гетьманату, Директорії.

На завершення дискусії вчений із Києва залишив автографи у згаданій книзі, яку схвально оцінили учасники зустрічі.

О. Василюк,

кандидат філологічних наук,

заступник директора Кременецького коледжу з наукової роботи

ВРАЖЕННЯ ПРО КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКУ АКАДЕМІЮ В УКРАЇНІ

Київський міжнародний інститут соціології та кафедра соціології НаУКМА з 2 по 16 жовтня цього року провели репрезентативне вибіркове опитування дорослого населення України. Інтерв'ю взято у 1990 респондентів віком від 18 років, що мешкають у 120 селах, селищах міського типу і містах всіх областей та Криму, а також у Києві. Серед інших було поставлено два запитання щодо враження пересічних громадян України стосовно нашого університету.

Валерій Хмелько,

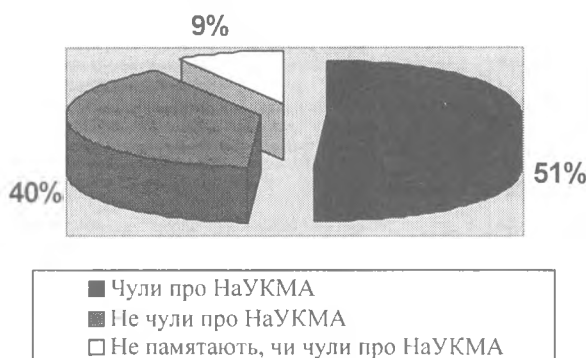
декан факультету соціальних наук і технологій, професор, доктор філософських наук

1 Перше запитання було поставлено задля з'ясування поширеності в Україні відомостей про наш університет. Воно було сформульовано таким чином:

«Чи чули Ви що-небудь про Національний університет «Києво-Могилянська Академія?»

Поширеність відомостей про НаУКМА серед населення України

(розподіл відповідей 1990 респондентів у відсотках)

Мал. 1

Поширеність відомостей серед населення України в цілому виявилася вищою, ніж очікувалась. Викладачі НаУКМА, думкою яких я цікавився до опитування, висловлювали надію, що найменше 25-30 відсотків пересічних громадян щось чули про НаУКМА. Результати опитування показали, що в дійсності більше половини дорослого населення України щось-таки чули про НаУКМА (див. Мал. 1).

2 Друге запитання наші інтерв'юери ставили респондентам, хто дав на перше запитання позитивну відповідь. Це запитання було призначено задля того, щоб з'ясувати характер («знак») того враження, яке справило на респондентів почуте ними про наш університет, і формулювалося воно таким чином:

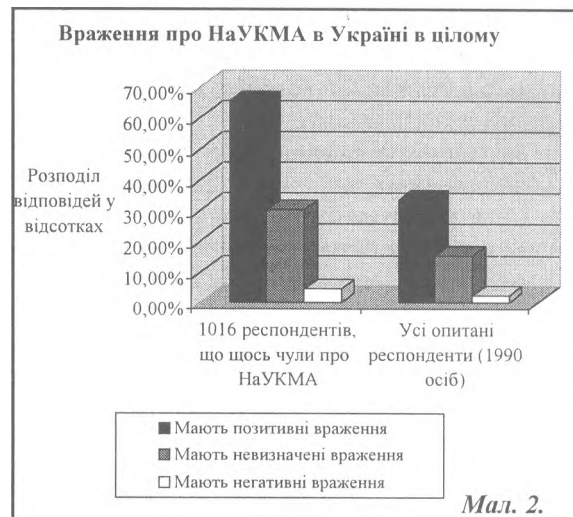
«Пригадайте, будь ласка, яке враження справило на Вас те, що Ви чули про НаУКМА?»

Розподіл відповідей на це запитання показав, що поширеність позитивних вражень про наш університет серед дорослих в цілому в Україні більше ніж вдвічі переважає поширеність невизначених вражень, і більш ніж в 15 разів переважає поширеність вражень негативних (див. мал. 2).

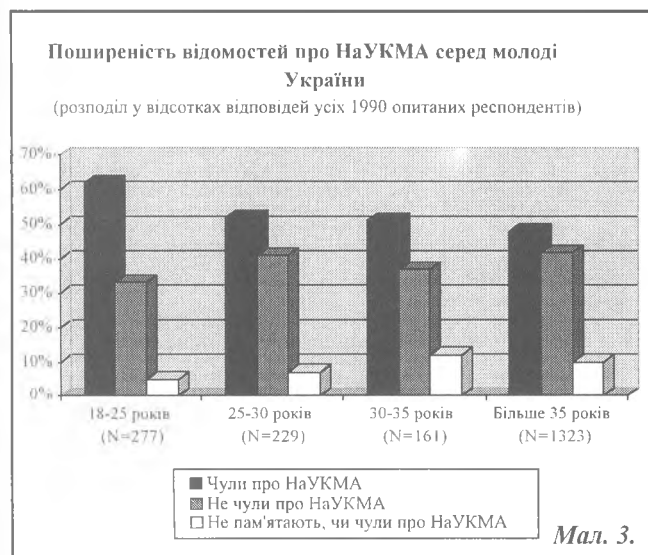
Крім розподілу вражень про НаУКМА серед дорослого населення в цілому, вибірка, застосована в цьому опитуванні, а також наявність даних про певні демографічні характеристики респондентів, дозволяє отримати достатньо надійні розподіли відповідей на поставлені запитання також серед деяких соціально-демографічних груп населення.

Проведений аналіз показав, що немає статично значущих відмінностей у поширеності відомостей і позитивних чи негативних вражень стосовно НаУКМА серед чоловіків і жінок, серед мешканців міст і сіл.

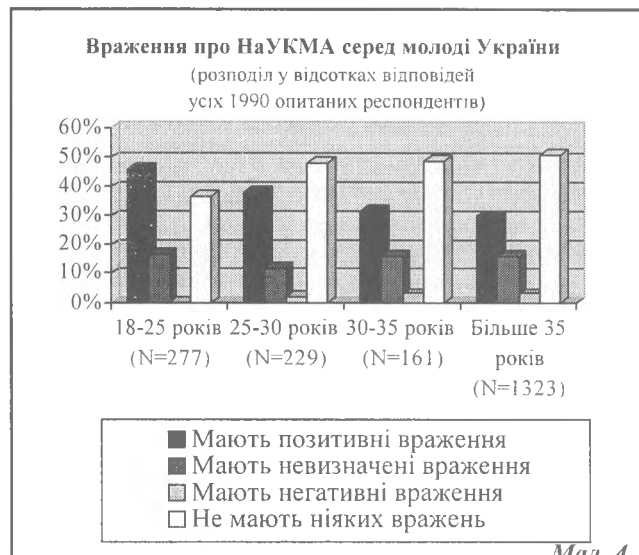
Але, як і слід було очікувати молоді люди і люди з більш високою (ніж в середньому) освітою помітно більшою мірою, ніж населення в цілому, поінформовані про наш університет і мають стосовно нього позитивні враження. (див. мал.3,4,5,6).

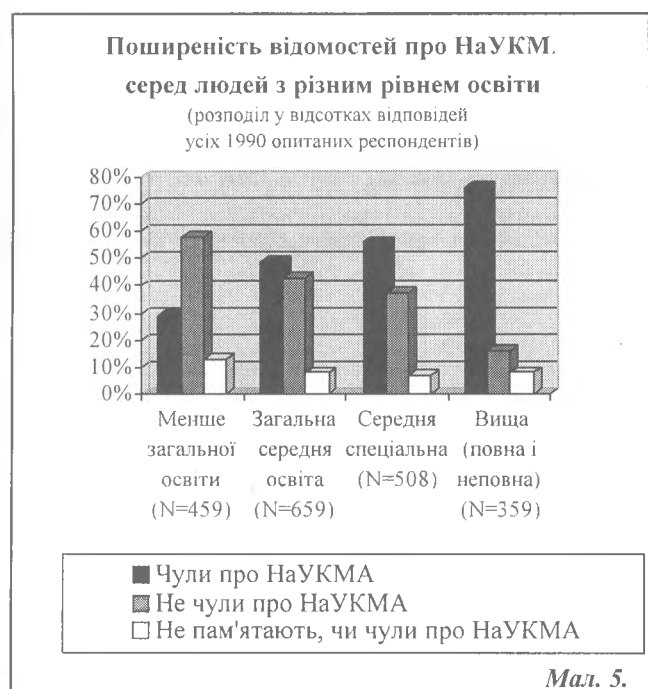
Мал. 2.

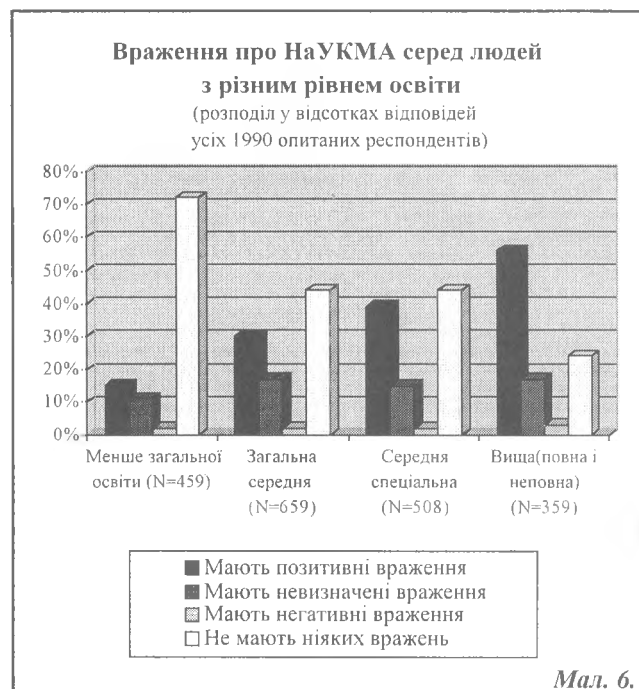
Мал. 3.

Мал. 4.

Мал. 5.

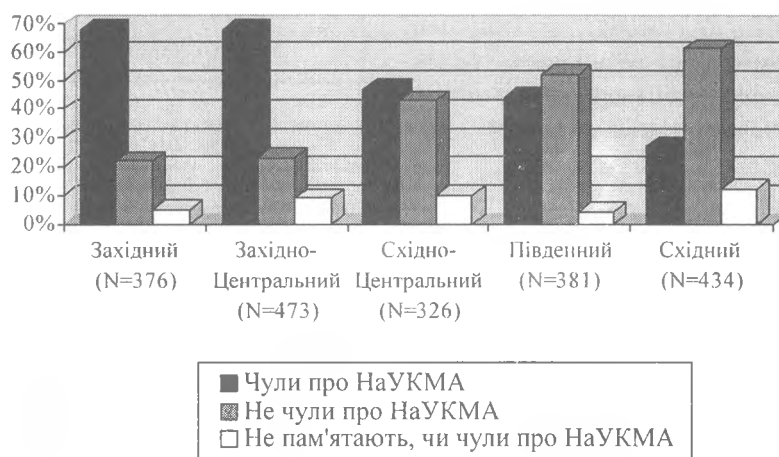
Мал. 6.

Зафіксовано також зменшення поширеності відомостей про НаУКМА в західно-східному вимірі України, зменшення позитивних вражень про наш університет з просуванням від західної частини України у східному та східно-південному напрямках. На мал. 7,8 наведено дані розподілів вражень про НаУКМА в п'яти приблизно рівних населених частинах України - таких її регіонах:

Західному (Волинська, Рівненська, Львівська, Івано-Франківська, Тернопільська, Закарпатська і Чернівецька області);
Західно-Центральному (Хмельницька, Житомирська, Вінницька, Кіровоградська, Черкаська, Київська області та Київ);
Східно-Центральному (Дніпропетровська, Полтавська, Сумська і Чернігівська області);
Південному (Одеська, Миколаївська, Херсонська, Запорізька області і Крим);
Східному (Харківська, Донецька і Луганські області).

Поширеність відомостей про НаУКМА в п'яти регіонах України

(розподіл у відсотках відповідей усіх 1990 опитаних респондентів)

Враження про НаУКМА в п'яти регіонах України

(розподіл у відсотках відповідей усіх 1990 опитаних респондентів)

А МЕРИКАНСЬКА П ОПЕЛЮШКА

Сьома година ранку. За вікном ворожа холоднеча іллінойської зими. Чашка кави, низькокалорійний йогурт, підручник психології, м'які теплі шкарпетки, на голові термобігуді – таким є мій типовий ранок.

7.55. Знайома машина за вікном. Це Сабрина. Вона студентка того ж коледжу, що і я. І крім того – мій добровільний шофер. Я чмокаю у шоку Шерил – в минулому студентку, яку я навчала з алгебри, а нині мою “американську матір” – до побачення, і ми з Сабриною вирушаємо. Від дому до коледжу їхати 5 хвилин. За цей час Сабрина встигає поспішати гамбургером, який, не виходячи з машини, купила в Мак Дональдсі.

Студенти приходять до коледжу рівно о восьмій. О 7.55 будівля пусте.

Містер Такер викладає світову літературу. Він не може зрозуміти чому в “Смерті Івана Ілліча” Толстого в Івана два прізвища – Ілліч та Головін. А в його дружини прізвище і не Ілліч, і не Головін, а взагалі Федорівна.

Урок триває годину двадцять хвилин, дзвоника немає. У студентів

годинники чомусь завжди поспішають на 5 хвилин, в містера Такера – відстають саме настільки ж. Нарешті перерва!

Студенти проводять її у холі під назвою “Student Union.” Він же їдальня – в автоматі можна придбати заморожений гамбургер, а далі – самообслуговування – мікрохвильова пічка поруч. Він же відпочивальня – на обтертих диванах безтурботно сплять студенти, що працювали в ніч-

ну зміну.

У середньостатистичного студента в день не більше 2-3-х пар. Якщо більше – тоді вільний наступного дня, або “заучка”.

Після пар в мене є 1 година перед роботою – я працюю вчителькою мо-

лодших класів продовженого дня. Якщо б я була середньостатистичною американською студенткою, то пішла б до Юніону спати; та не пощастило мені народитися в цій славній країні і тому біжу я у спортзал, де в мене через нестаток часу на кожен тренажер відведено обмежену кількість хвилин. П'ять хвилин душ – і я знов біжу, тепер вже на роботу.

Учні для мене як рідні. Вони називають мене міс Марина, бо прізвища вимовити не можуть. І це ще добре, бо інші навіть ім'я не можуть прочитати – була я і Марною, і Маріанною, і Мерінною і навіть Маруною.

Нарешті я вдома. Шерил нагодувала нас. Я кидаюся допомагати всувати брудний посуд до посудомийної машини. Ричард, чоловік Шерил, називає мене Попелюшкою. «Ні, – кажу, – якщо я Попелюшка, то де ж мій казковий принц?» Ричард жартує: – «Тут ти знайдеш хіба що злу мачуху».

Хоча може у чомусь Ричард і має рацію. В моїй історії справді є багато чого казкового. Рік тому і навіть не мріяла я потрапити до Америки, побачити 15 штатів, знайти друзів з різних куточків світу... Пам'ятаю, як раніше мріялось мені – яким був би мій день, хоча б один день у Америці?

Марина Ващенко,

газета «Вагант» №7, 2000 р.

Слово до читача від редакції.

Ай щастить усім сьогодні й на майбутнє!

Коли верстався номер, осяйнула думка: це ж останній випуск журналу у нинішньому році! І наступна наша зустріч з читачем відбудеться вже в новому тисячолітті! То ж захотілося звернутися до вас, дорогі друзі з словами подяки й привітання.

У 2000 році, який відлічує свої останні дні, розпочався випуск журналу «Могилянські джерела». Сподіваємось, що цей старт був успішним. Дякуємо всім, хто підтримує і допомагає нам, хто подає матеріали і надає поради, хто просто читає це видання. Дай, Боже, вам міцного здоров'я, творчої наснаги, достатку, духовних злетів!

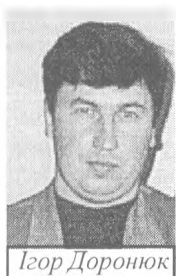
Президент НаУКМА В. Брюховецький і директор Рогатинського колегіуму І. Доронюк скріплюють угоду своїми підписами

КОЛЕГІУМ З РОКСОЛАНИНОГО КРАЮ

У сім'ю колегіумів НаУКМА ввійшов ще один - Рогатинська гімназія імені Володимира Великого, що на Івано-Франківщині. 30 вересня, напередодні Дня Вчителя, тут було підписано угоду про співпрацю університету з гімназією, яка набула статусу колегіуму.

Розповісти про нового члена нашої родини ми попросили директора Ігоря Доронюка.

ПОГЛЯД У МАЙБУТНЄ ...

Ігор Доронюк

Якою буде освіта ХХІ ст.? Кого і як нам навчати і виховувати? Які знання і вміння необхідні для майбутнього?

Ці та багато інших питань стоять перед педагогічним колективом Рогатинської гімназії імені Володимира Великого. Відповіді на них непрості. Проте основні напрями своєї діяльності педагоги гімназії виробили.

Це, насамперед, збагачення духовності наших учнів. У гімназії з часу її заснування (1909 р.) навчання велося в тісній взаємодії з релігійним вихованням. Ця традиція триває. Проводяться уроки основ християнської етики. Кожного тижня учні гімназії йдуть на Службу Божу, уроки починаються з молитви. Жодне релігійне свято в місті не відбувається без учнівського хору.

Не менш важливим є розвиток інтелекту учнів. Ми відмовляємося від механічного накопичення знань. Дуже важко спрогнозувати, які знання необхідні будуть нашому випускникові в близькому і далекому майбутньому, адже світ розвивається надзвичайно швидко. І тому головну увагу зосереджуємо на тому, щоб допомагати учням шукати, знаходити, аналізувати інформацію з різних джерел (підручника, енциклопедії, комп'ютерної мережі Інтернет). Підсумком такої співпраці вчителя та учня є наукові та творчі роботи гімназистів.

Не останню роль у навчанні відіграє саме мотивація необхідності здобуття знань. Важливо, щоб учень усвідомив, для чого йому

навчання, знання і які саме знання йому необхідні, самостійно визначив свою близьку й далеку перспективу. В цьому випадку вчителі і психолог виступають лише консультантами, допомагаючи учневі обрати правильний напрям.

Для нашої гімназії вступ під патронат НаУКМА – це збереження традиції духовного виховання, прислання до нових сучасних інформаційних та наукових джерел, поява нової мотивації у навчанні наших тепер вже колегіантів.

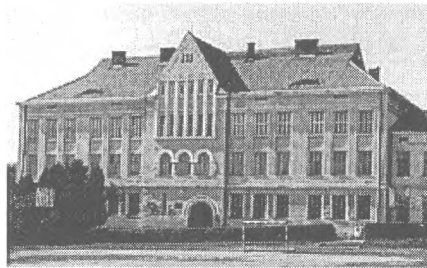

Київська делегація, керівники області і міста біля церкви, де мала брати шлюб Настя Лісовська

У світі Рогатин - це гімназія, а гімназія - це Рогатин.

Рогатинський колегіум - це:

- **якісна базова освіта** (перші три роки навчання);
- **профільне навчання** (чотири наступні роки): гуманітарний та фізико-математичний профілі;
- **поглиблене вивчення англійської мови** в усіх класах та обов'язкове вивчення за вибором німецької чи французької мов;
- **заняття в наукових секціях** гімназійної філії МАН (наукового товариства «Ерудит») та у секціях обласного відділення МАН: рідної мови і літератури, історії України, фізики;
- **вивчення інформатики** в 1-7 класах;
- **естетичне виховання** учнів у творчих студіях театрознавства, хорового співу, хореографії, малюнку та дизайну;
- **викладання основ християнської етики** в 1-5 класах;
- **зміцнення здоров'я** та розвиток духовних і фізичних можливостей учнів на уроках валеології, на руханках та в туристичних мандрівках;
- **психологічна служба**;
- колегіальний **редакційно-видавничий центр**;
- **випуск науково-методичних посібників, альманахів** учнівської творчості, гімназійних газет;
- **8 обладнаних предметних кабінетів і бібліотека**;
- підготовка і проведення **науково-практичних конференцій**, районних, обласних, всеукраїнських предметних семінарів;
- активна участь викладачів і учнів в **українсько-канадському проєкті «Партнери в охороні здоров'я. Школи здоров'я»**;
- співпраця з **українсько-американським добродійним Фондом «Сейбр-Світло»**;
- співпраця з **товариством польсько-української дружби «Контакт»** (м. Глівіце);
- співпраця з **товариством «Анжу - Україна» (Франція)**;
- **високий відсоток переможців і призерів предметних олімпіад, турнірів та конкурсів захисту наукових робіт** в учнівському товаристві «Ерудит»;
- **творча співпраця з інститутом системних досліджень (м. Київ)**;
- **іменні стипендії** учням за успіхи в навчанні;
- **літня предметна наукова практика**, історико-краєзнавчі та спортивно-оздоровчі **експедиції** в межах України, Карпатського регіону;
- **високий відсоток вступу** випускників до вищих навчальних закладів.

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ
Рогатинського колегіуму

Перший директор гімназії
Михайло Галушинський

- 1909 р.** - відкриття української гімназії у м. Рогатині
- 1930 р.** - закриття гімназії австрійським Міністерством освіти
- 1930 р.** - започаткування митрополитом Андрієм Шептицьким на базі гімназії Малої Духовної Семінарії
- 1931 р.** - відкриття товариством «Рідна школа» приватної коєдукаційної гімназії імені князя Володимира Великого
- 1939 р.** - ліквідація гімназії
- 1991 р.** - відродження гімназії
- 1993 р.** - вихід першого числа часопису «Рогатинські світанки»
- 1994 р.** - I світовий конгрес випускників гімназії
- 1995 р.** - всеукраїнський семінар керівників гімназій, ліцеїв, коледжів на тему «Специфіка управлінської діяльності в нових типах шкіл»
- 2000 р.** - підписання угоди про співпрацю з НаУКМА

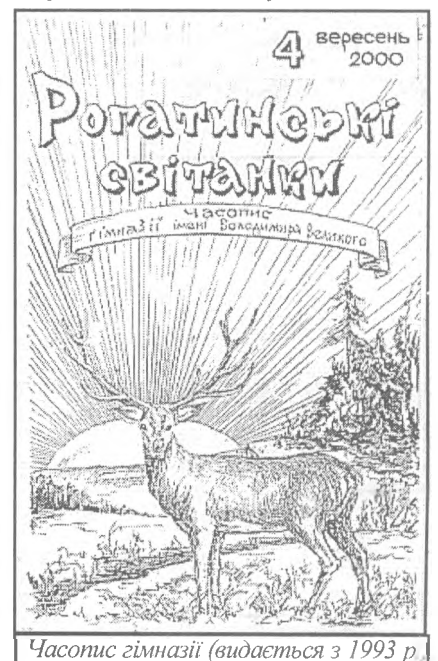

Пам'ятник Гнату Лісовському
у м. Рогатині

ВОНИ ПРОСЛАВИЛИ ГІМНАЗІЮ

Михайло Галушинський, Антін Крушельницький, Антін Лотоцький, Микола Угрин-Безгрішний, Микола Чайковський, о. Теодозій Кудрик, доктор К. Білінський ...

Богдан Бандура, Борис Кудрик, Василь Івахів, Олег Ратич, Володимир Мелько, о. Іван Музичка ...

Часопис гімназії (видається з 1993 р.)

Постоланюк
Романія Антонівна

Що робимо й чого чекаємо від реформи освіти

(З виступу начальника управління освіти
Івано-Франківської обласної державної адміністрації
на урочистому підписанні угоди з Рогатинською гімназією)

Дозвольте мені, перш за все, широко привітати Вас із професійним святом і побажати найголовнішого — здоров'я і добра.

Пригадуються Франкові рядки із «Мойсея»: *«Народе мій! Твоїм будущим душу я тривожу!»*

Цим згустком думок, почуттів, тривоги, надій за майбутнє своєї держави, нації живе сьогодні небайдужий громадянин. А вчитель особливо. Бо він, учитель, — сім'я нації, його не розміняти совістю.

Зустрічаємо цього року професійне свято не лише з букетом надій, а й з букетом тих реальних конкретних справ, які зробили Президент держави, уряд, місцева влада для того, щоб освіта стала одним з найвищих національних пріоритетів.

У п'яти населених пунктах області школярі сіли за парти у новозбудованих приміщеннях. До нового року розпочнуть заняття ще дві школи. А сьогодні особливо радісно відкривати 20-ий заклад нового типу і 2-ий колегіум в області, на історично багатій Рогатинщині.

З'їзд педагогів, який відбудеться в жовтні наступного року, повинен нарешті визначити принципово нову роль освіти в сучасному глобалізованому й інформатизованому світі, коли місце будь-якої держави у світі і рівень життя її громадян визначатиметься не лише запасами корисних копалин, іншими матеріальними критеріями, а й рівнем людського розвитку. Та до з'їзду ще рік, а нині ми вступили у перший перехідний навчальний рік реформування освітньої галузі згідно з реформаторською діяльністю уряду, Програмою Кабінету Міністрів України «Реформи заради добробуту».

Всяляють надію слова В.А. Ющенка, сказані на колегії Міністерства освіти і науки в Києві 17 серпня цього року: «Ми намагаємось побудувати школу, яку б полюбили

учні і вчителі... Вчитель не тільки має бути впевнений, що він робить улюблену справу, а й що вона дає йому засоби для гідного життя, статки, адекватні його високій місії і рівню його знань і кваліфікації... Не потребує доведення той факт, що державі набагато легше фінансувати школи, ніж в'язниці чи заклади безпритульних дітей».

Зрушення відбулися істотні.

Аби перейти до тих думок, які сьогодні хвилюють мене, як начальника управління освіти, і які без керівників шкіл, вчителів, викладачів не можуть бути реалізовані, я хочу нагадати слова нашого Міністра п.В.Кременя, які вже передаються з уст в уста.

— Хто в освітянській галузі головніший: директор школи чи вчитель? Міністр відповів:

— Школяр, учень!

Отже, в центрі реформи освіти, школи — дитина, яка повинна не лише здобути певну суму знань, а найголовніше — навчитися в школі самостійно шукати і засвоювати їх, аби пізніше вміти застосувати в житті. Щоб вони стали її суттю, внутрішньою потребою. Щоб і взаємини з людьми будувала на їх основі, і в професійному плані використовувала їх максимально ефективно.

А інтерес до навчальної діяльності в дитини виникає лише тоді, коли є успіх, радість. Це набагато важче, ніж змусити дитину вивчити і переказати один чи кілька параграфів підручника. І це означає, що зі школи повинна зникнути панівна дотепер педагогіка насилля, педагогіка нешани, неповаги до особистості. В школі однаково комфортно повинен себе почувати відмінник і учень з посередніми знаннями, і той, котрий більш як на п'ять балів не може за свої математику чи хімію. В школі не може бути основних і другорядних предметів (а ще тоді, коли під другорядними розуміємо музику, образотворче мистецтво, фізичне виховання).

Я переконана: нехай краще дитина отримає на 5 відсотків менше знань, але виросте здоровою, самостійною, самодостатньою особистістю. Адже часто всім нам доводиться спостерігати, як професійна кар'єра колишнього відмінника складається не дуже вдало. І навпаки, учень, який учився посередньо, але вміє застосовувати знання на практиці, постійно поповнює їх новими, знайшов себе в умовах ринкової економіки.

Це зовсім не означає, що роль знань якось принижується — просто вони з основної і майже єдиної мети стають лише компонентом, а їхнє основне призначення — бути засобом, знаряддям діяльності.

У зв'язку з цим, істотно змінюються критерії оцінки роботи вчителя-предметника: проценти успішності і проценти якості відходять у минуле. А перевіряючий має визначити рівень вчительської майстерності, творчості, його вміння зацікавити своїм предметом учня. Вимагають змін, у зв'язку з цим, відносини інспектор - школа.

Якщо ми і далі будемо готуватися до приїзду інспектора «репетицією» відкритих уроків і позакласних заходів, спеціальним прикрашанням і показухою, то ніяких змін і реформ не буде.

Школа без інспектора і при ньому повинна жити своїм життям, у якому домінує культ науки, творчості, радості пізнання, розвитку, у якому панує доброзичливість, взаємоповага учителя і учня.

Найвищим інспектором для вчителя є його учень. Це щоденний інспектор, який відрізняє творчого, закоханого у свій предмет учителя від того, який, крім матеріалу підручника, нічого не знає, від того, який не визнає права учня на помилку і т. д. Це той інспектор, котрий понесе Ваше слово учителю, у свою сім'ю, родину, до друзів і оцінить Вас гідно навіть через багато років після закінчення школи, і подякує Вам навіть за «3» чи «2», якщо вони були справедливими.

Напевне, із високих почуттів

вдячності до своїх вчителів і до школи, в якій проходив «перші університети», народились у нашого улюбленого поета, лауреата Державної премії ім. Т. Шевченка Степана Пушика ці рядки:

«Рідна школо..

Ти радість безмежна...

В моїй пам'яті все постає

Перший клас і учителька перша

І кохання найперше моє.

*Кожен крила ростив тут, як сокіл,
Щоби душ не торкнулась пільма
Є в житті верховини високі,
Але вищих за школу нема.»*

Для кожної дитини, учня, школа має стати тою верховиною, з якої підуть вони у широкий світ. І таких навчальних закладів, де працюють люди, віддані учительській професії, справжні майстри свого фаху, немало. Вважаю, що ми ще недостатньо

оцінюємо їх, справжні нагороди у багатьох попереду.

Дух школи, її психологічний мікроклімат залежить від директора — головного диригента великого шкільного оркестру.

Чи є школа в селі, містечку, чи мікрорайоні окрасою, храмом науки і культури, осередком духовності — залежить від її керівника.

ПРИЧАРУВАТИ МОВОЮ

---Сіверськодонецьк---

Найбільше і найдорожче добро в кожного народу - це його мова. Вона є найгеніальнішим витвором багатьох поколінь. Мова народу - то генетичний код національної культури, заповідь самобутності та самозбереження. Це великий скарб, який треба шанувати, берегти і розумно збагачувати, не завдаючи йому ніякої шкоди.

Питання функціонування, збереження і розвитку української мови в Україні на сьогодні залишається проблемним. Саме тому нам, вчителям Сіверськодонецького колегіуму, імпує рішення ЮНЕСКО - відзначити 21 лютого Міжнародний день рідної мови на національному рівні.

Готуючись до цього Дня, аналізуючи зроблене щодо утвердження державного статусу української мови, розвитку освіти, маємо дещо сказати суттєве. Переорієнтація суспільства на гуманізацію освіти, на розвиток людини як особистості спонукала колектив педагогів СШ № 3 у 1998 році шукати шляхів вдосконалення навчально-виховного процесу з метою задовільнити запити батьків, держави. Вихід було знайдено - це заклад нового типу, колегіум, точніше, відродження давно відомого в Україні навчального закладу. Заснування колегіуму під опікою Національного університету «Києво-Могилянська академія» сприяло створенню в закладі атмосфери україномовності.

Третій рік працює Сіверськодонецький колегіум.

Колегіум як спеціалізований заклад працює у контакті з кафедрою ЮНЕСКО при НаУКМА. У рамках цієї роботи проводяться не тільки разові заходи. Нині робота вчителів коле-

гіуму, особливо вчителів-словесників спрямована на формування національно-мовної особистості - людини, яка є носієм мови, вільно володіє нею.

Неможливо не помітити поступ за цей невеликий період. Значно підвищився рівень знань учнів з української мови та літератури. Українська мова стає засобом спілкування, незважаючи на російськомовне середовище.

Звичайно, ще багато нерозв'язних проблем. Основна - брак необхідної навчальної і методичної літератури. Хоч цю проблему потроху допомагають вирішувати батьки.

Сьогодні ще не на належному рівні мовна культура вчителя. Кожен з нас повинен багато працювати над собою, щоб стати взірцем для дітей - одного з вирішальних факторів їхнього духовного становлення і подальшого саморозвитку.

Ми, вчителі колегіуму, відчуваємо потребу в розширенні свого світогляду через контакти із Світовою Спілкою Плекання Української Мови, яка знаходиться у Філадельфії. Надаємо контакти з її гуртками професійних вчителів.

Нещодавно проведено семінар - тренінг підвищення кваліфікації вчителів за проектом фонду Відродження під керівництвом про-

фесора ЮНЕСКО Ю. І. Сватко. І хоч нині нелегкою є наша праця, але вона радісна й натхненна.

М. Коломацька,
заступник директора
Сіверськодонецького колегіуму

ДИПЛОМАНТИ З СІВЕРСЬКО- ДОНЕЦЬКОГО КОЛЕГІУМУ

20 квітня в місті Луганську пройшов 4-й турнір пам'яті Л. М. Лоповка, професора, який багато років очолював кафедру геометрії та методики викладання математики в Луганському педагогічному інституті, вченого, чие ім'я ще за життя стало легендою. З ініціативи його колег та учнів вже четвертий рік приїжджають в Луганськ діти, які захоплюються математикою та фізикою, щоб взяти участь у міжнародному інтелектуально-математичному турнірі, присвяченому пам'яті професора Лоповка. Останній турнір був рекордним за кількістю учасників. Вперше в турнірі брала участь команда з Сіверськодонецького колегіуму у складі 10 осіб. Троє з них стали призерами турніру: Скурідін Андрій, Кондратьєв Денис посіли III місце з фізики, а учень 6 класу Шевцов Микита - II місце з математики.

За успішний виступ на IV обласному інтелектуальному турнірі пам'яті професора Л. М. Лоповка команду колегіуму нагородили грамотою.

Борис Мошонько, завідувач міського відділу освіти м.Сіверськодоцецька

ПЕРЕХОДИМО НА УКРАЇНСЬКУ

зкладах працює 53 українськомовні групи малюків.

А починали з регіональної науково-практичної конференції вчителів "Методичні і практичні проблеми гуманітарної освіти та виховання в національній системі освіти". Потім провели в усіх навчальних закладах акцію "Передаймо нащадкам наш скарб – рідну мову", започаткували міський щорічний конкурс "Іду з дитинства до Тараса", цикл передач по міському радіо про рідне слово, дитячу газету "Чиста криниця". Увійшли в традицію Шевченківські свята, тижні української мови та літератури. Вшосте пройшов у місті Всеукраїнський фестиваль дитячої поезії "Джерельце".

У початкових класах створено гуртки плекання української мови. Методичний кабінет випустив посібник для вчителів. Встановили стипендії кращому вчителю та учневі. Створили осередок Української світової спілки професійних вчителів.

Отже, активно працюємо в нашому російськомовному місті над утвердженням української мови як державної, піднесенням її престижу і культури користування нею.

Молоде покоління Луганщини і зокрема нашого міста все активніше опановує державну мову. Цьому сприяли комплексні заходи місцевих органів влади і педагогічної громадськості, спрямовані на реалізацію статей 10 і 11 Конституції України, відповідної постанови Кабінету Міністрів і рішень міської Ради.

Лише за період з 1996 р. статус українськомовних отримали 10 середніх шкіл, гуманітарно-естетична гімназія, багатопрофільний ліцей, Сіверськодоцецький колегіум Національного університету "Києво-Могилянська Академія", три дитячих садочки. З 1992 року кількість класів з поглибленим вивченням української мови збільшилась з 6 до 120, а учнів в них – зі 112 до 3376. Нині в дошкільних

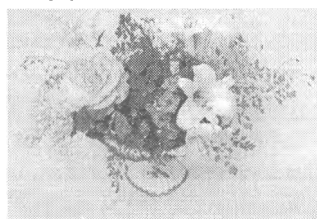
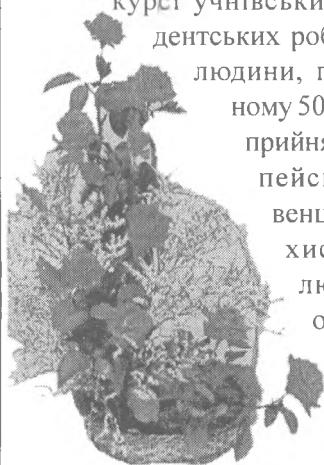
*Сьогодні рівно вісім літ,
Як наш Колегіум квітує,
У Запоріжжі його цвіт
Вкраїні рушничок гаптує.*

*Ми стали «долі на рушник»
І йдем у нові виднокраї.
І кожний юний січовик
В своєму серці відчуває*

*Пізнання вічне джерело
Колегіуму Січового,
Що, як Тарасове чоло,
На схилі берега крутого.*

ПОЗДОРОВЛЯЄМО

Учень II-Б класу Сіверськодоцецького колегіуму **Коробейнік Євген** взяв участь у Четвертому Всеукраїнському конкурсі учнівських та студентських робіт з прав людини, присвяченому 50-й річниці прийняття Європейської конвенції про захист прав людини й основних свобод, і отримав диплом.

За підсумками конкурсу на створення вступних тестових завдань, оголошеного університетом у 2000 році, грошові премії отримали:

- кафедра української мови Сіверськодоцецького колегіуму;

- вчитель української мови черкаського колегіуму «Берегиня» Лідія Калінчева.

Підбито підсумки міжнародного математичного конкурсу, який уже втретє проводить в Україні асоціація «Кенгуру без кордонів» під егідою ЮНЕСКО. Базовим осередком його є Львівський фізико-математичний ліцей.

Серед восьми учнів Сіверськодоцецького колегіуму, які взяли участь у цьому конкурсі і показали добрі результати, переможцем став **Ярослав Мудрий**.

Нових вам перемог в наступних конкурсах!

РОЖНІВСЬКІ НОВИНИ

ЗУСТРІЧ З ПОЕТЕСОЮ

22 травня 2000 року в Рожнівському колегіумі «Гуцульщина» НаУКМА відбулася зустріч із знаменитою поетесою, професором, завідувачем кафедри університету в м. Ріо-де-Жанейро /Бразилія/ п. Вірою Вовк /Селянською/. Її батько, знаменитий лікар, народився в 1896 році в Рожніві. Працював в селищі Кути, містах Львові та Дрездені. Певний час був приватним лікарем Митрополита Андрія Шептицького.

Учні рожнівського колегіуму «Гуцульщина» гостинно зустрічають поетесу п. Віру Вовк в стінах рідної школи

В 1949 р. Віра Вовк /Селянська/ виїхала до Бразилії, а тепер прибула на зустріч із своїми рідними та земляками.

Учні-колегіанти читали вірші п. Віри із циклу «Жіночі портрети», а вона познайомила їх з новою збіркою поезій. Розповіла також про свою роботу, про перекладацьку діяльність з української на португальську мову, про зустрічі з поетами-дисидентами В. Стусом, Світличним, братами Горинами.

Вчителі та колегианти на згадку подарували сувеніри, виконані своїми руками, ознайомили з навчально-матеріальною базою школи-колегіуму, а поетеса подарувала колегіуму бібліотеку своїх творів.

*Василь Бельмега,
колегіант 7-Б класу*

ЕКСКАРСІЯ ДО ЛАВРИ

Влітку колегианти 9-А класу Рожнівського колегіуму «Гуцульщина» побували на екскурсії в Свято-Успенській Почаївській Лаврі.

Важко передати словами ті почуття, якими наповнились наші серця, коли ми ступили на цю святую землю. Ми молились і, мені здається, що кожен із нас робив це, намагаючись усвідомити свої провини й почати нове життя з Богом.

Дивилась я на своїх вихованців і раділа, що не помилилась із вибором екскурсії. Можливо, в цей складний час – велика необхідність у спілкуванні з Богом.

*Наталія Стеф'юк,
класний наставник 9-А класу*

ПЕРШІ СТИПЕНДІАТИ

Кращим учням-випускникам, що відзначилися в навчанні та в позакласній і в позашкільній роботі Миколі Крутофосту, Іванні Яремій, Ростиславу Томею, Наталії Соломійчук було вручено іменні стипендії по 150 канадських доларів в пам'ять блаженної п.Олі Кокорудз, яка в свій час працювала вчителькою в Рожнівській школі.

Пам'ятні стипендії на загальношкільній лінійці вручила внучка вчительки п. Олі Кокорудз, старший бібліограф бібліотеки Оттавського університету п. Оксана П'ясецька. Також вона вручила 70 доларів на закупку художньої літератури в шкільну бібліотеку для учнів 1-4 класів.

Учні та колегианти ознайомили п. Оксану П'ясецьку з колегіумом «Гуцульщина», з школою. Показали виставку своїх робіт, які вони виконали на уроках трудового навчання, з художньої різьби, художнього ткацтва, художньої кераміки, художньої вишивки, писанкарства, а також з музеєм «Берегиня», роботою учнівського парламенту та навчально-матеріальною базою школи-колегіуму. Подарували на пам'ять сувеніри, виготовлені своїми руками.

Іменні стипендії будуть вручатися кращим випускникам й в наступні роки. Цей захід ще більше зобов'язує колегиантів до навчання, позакласної діяльності, розвитку їхньої особистості, прилучення до народного мистецтва України, зокрема Гуцульщини.

Учні-стипендіати щиро дякували п.Оксані П'ясецькій за встановлення стипендій в пам'ять блаженної п. О. Кокорудз, наших дідусів і бабусь.

*Яремій Іванна,
член учнівського парламенту*

Виступ п. О. П'ясецької на загальношкільній лінійці (ліворуч - стипендіанти: Микола Крутофіст, Наталія Соломійчук, Іванна Яремій, Ростислав Томей)

Урочиста Академія, присвячена 250-річчю від дня народження **Гуго Колонтія**, відбулася в Кременецькому коледжі ім. Т.Г. Шевченка

Відлуння свята

- Справді, за останні 6 років наш коледж відкрив ряд спеціальностей: німецька та англійська мови, обслуговувальна праця, біологія та фізичне виховання. Вісім спеціальностей, які здобувають у коледжі, розраховано на вчителів школи, і одну – на вихователів дитсадків.

Сьогодні ми докладаємо немало зусиль для того, щоб відродити освітні, культурні і наукові традиції на Кременеччині.

Шлях до вищої школи не простий. Необхідно створити матеріально-технічну базу та згуртувати викладацький склад найвищого рівня, професорів, докторів і кандидатів наук. Певна річ, для цього потрібен час. Проте вже за останні два роки частина наших викладачів вступила до аспірантур. Вже нині є результати: кандидатські дисертації захистили та отримали ступінь кандидата педагогічних наук О. Макаренко та Т. Фасолько. Завідувач відділу "Трудове навчання" Б. Прокопович нещодавно захистив кандидатську дисертацію на тему "Зміст і методика організації народних промислів в підготовці майбутнього вчителя праці" в Київському національному педагогічному університеті ім. М. Драгоманова. Підготувала до захисту свою роботу заступник директора з питань гуманітарної освіти та виховання Н. Солоненко. Вже майже завершені наукові дослідження викладачів О. Пасічник, О. Солов'я, В. Мазурка, Л. Врочинської, Л. Кравець та ін.

У цьому році двоє молодих викладачів М. Курач та В. Шабага, сподіваємось, поповнять аспірантську сім'ю.

А в жовтні побачила світ книга викладача філософії коледжу Анатолія Лаврентійовича Болнюка "Про вічне і

СЛОВО ПРО Спудейський ВІСНИК

Гасло коледжу: Кременецький коледж імені Т.Г. Шевченка
Відбулася церемонія відкриття музею ім. А.Т. Шевченка
17 вересня 2000 року

Я взяв листочок ніжний в руки,
Листочок ніжний в руки взяв.
А він співав чарівні звуки,
Чарівні звуки він співав...

Андрій
Бондарчук

... 29 вересня цього року своє перше "Мамо" промовив на Кременеччині "Спудейський вісник". Його батьком є колектив Кременецького педагогічного коледжу ім. Т.Г. Шевченка.

Мабуть, шаслива зірка привела на світ цю газету напередодні професійного свята всіх учителів.

"Серед усього розмаїття професій лише одна може вважатися будівником суспільства – це професія педагога. Щоденно в усі часи в класні кімнати й аудиторії входять учителі, щоб передати юнацтву ті цінності, які людство накопичило впродовж історії. Своєю сумлінною, наполегливою працею педагоги виховують те покоління, яке творитиме майбутнє.

Низький уклін Вам, учителі, за недоспані ночі, за передчасну сивину, за Вашу доброту і невтомну працю. Хай над Вашими долями завжди сяє зоря щастя."

Ось якими теплими словами вітали спудей коледжу своїх наставників, педагогів.

Вирушаємо в подорож до чарівної країни "Спудейського вісника" ...

... І я почув про фею Осінь,
Про Осінь – фею я почув;
Відчув її м'яке волосся,
Волосся м'якість я відчув.

І дув легенький мрійник – вітер,
Легенький вітер – мрійник дув,
А я заснув під шелест квітів,
Під квітів шелест я заснув...

Своїми думками ділитися директор коледжу, професор Афанасій Миколайович Ломачкович:

земне", в якій розкривається зміст і значення символів та образів античного, християнського та національного характеру, які складають основу духовної культури сучасного українця. Логічно, що книга написана в трьох частинах: перша – "Античні символи", друга – "Християнські символи", третя – "Символи українства".

... Кременець завжди славився не лише мальовничими краєвидами, загадковістю гір, оповитих хвилюючим духом історії, але й соборами, Почаївською лаврою, а також закладами освіти. Мабуть, саме це і приваблює гостей зі всього світу.

Цього року на свято Першого вересня до коледжу приїхали міністри культури Польщі та України Казімеж Уяздовські та Богдан Ступка.

Про зустріч спудей із поетом Іваном Гнатюком, життя літературної студії "Ломикамін" (керівник Л.А. Следзінська) розповідає у статті "Високе небо Івана Гнатюка" кандидат філологічних наук Олег Васишин, який, до речі, є головним редактором "Спудейського вісника": "... Вперше, ми, кременчани, зустрілися з Іваном Гнатюком в педагогічному коледжі у 1991 році, в якому із сивої давнини панує аура одухотвореності. Відтоді знайомство з Іваном Федоровичем переросло у справжню дружбу, свідченням якої є численні листи, збірки, зустрічі зі спудейською молоддю ... "

Напрочуд весело пройшов і традиційний День фізкультури. Про "малу олімпіаду" в коледжі пише викладач фізвиховання Богдан Кратко: "Цього разу свято почалося з легкоатлетичного кросу на 500 м серед дівчат ("золоту медаль" здобула Лідія Заїнчківська) та 1000 м серед хлопців (перемогу святкував Сергій Сиротюк.) Далі свято продовжувалося в спортзалі ... Студенти старших курсів урочисто внесли символічний олімпійський факел і пере-

дали його студентам нового набору як символ продовження спортивних традицій нашого закладу. А потім були "смачні" нагороди, звучала музика, свято не хотіло завершуватись..."

За вікнами красувалась позолотою осінь...

І пробудив я сірий дощик,

Я дощик сірий пробудив,

А він згубив з дерев листочки,

Листочки із дерев згубив.

Хіба не диво! Жовтокрилим поцілунком накрила дивна фея землю, зронивши з вуст: "Краса врятує світ!" Так, саме краса! І це довели композиції молодих творців прекрасного на виставці квітів з однойменною назвою, яка проходила в стінах коледжу...

Тихо втікло з-під хмарки сонце,

Від хмари сонечко втікло, -

І завіла природа щастям,

Щастя в природі завіло...

Ось так, ледве з'явившись на світ, але міцно ставши на ноги, зробив свій перший крок в майбутнє "Спудейський вісник". На щастя, вистояв, не спіткнувся. І побачивши широкую дорогу життя, надав нам надії, що наступні подорожі у незвичайну спудейську країну Кременецького коледжу будуть ще цікавішими, ще смачнішими, ще більш інтригуючими...

Я пробудився в царстві жовтім,

І в жовтім царстві знову я

І випустив з руки листочок -

В листочка доленька своя...

П РА Ц Ю Є М О Н А М А Й Б У Т Н Є

Дуже шкодую, що не належу до тих золотоустих, які вміють легко відразу передати словами свої враження і свої почуття. Але пишаюся тим, що пов'язала своє життя зі школою, з дітьми, що маю змогу передавати свої знання наступному поколінню і прищеплювати їм любов до людей, до рідного краю.

Кожна людина має свій рідний край, а кожна нація бажає по-своєму влаштувати життя в тому краю, немов добрий господар у своїй хаті. Кожна людина над усе любить те, що їй рідніше.

Минуле, надбання і досвід наших предків і нас самих – це основа, це фундамент, це традиція для нових поколінь. Саме відродження традицій рідного краю і є основною метою роботи українського гуманітарного колегіуму-закладу нового типу, якими було засновано у 1993 році.

Навчання в колегіумі ведеться українською мовою, бо українське слово-скарб, який необхідно передавати наступним поколінням, як гордість нації, як вияв культури народу.

Наш заклад працює в мережі колегіумів, що знаходяться під патронатом Національного Університету "Києво-Могилянська Академія". Завдяки цьому педагоги мають змогу відвідувати київські семінари, використовувати в роботі нові технології, запропоновані професорами і викладачами Академії.

Крім того, колегіум співпрацює з кафедрами політології, археології, історії України, Донецьким інститутом післядипломної освіти. Ведеться поглиблене вивчення історії. І вже з 5 класу викладачі університету ведуть спецкурси з археології, історії Донбасу, поглиблено вивчається історія України.

Особлива увага в УГК приділяється вивченню іноземних мов. Англійську, наприклад, викладають за оксфордськими підручниками (5 годин на тиждень) з обов'язковим використанням технічних засобів. Обов'язковим є вивчення другої іноземної мови за вибором учня (німецька чи французька) – тричі на тиждень.

У колегіумі відроджуються народні ремесла. Під керівництвом народної майстрині Кравченко Л.Ф. учні з задоволенням роблять прикраси з бісеру, хлопці займаються моделюванням. Колегіанти розробляють народні візерунки,

оволодівають технікою вишивки та малювання, яке в 8-9 класах переходить у графічний дизайн. Роботи учнів часто виставляються в Українському Центрі освіти, науки і культури, міському палаці дитячої творчості, на обласних семінарах, в Києво-Могилянській Академії, на міжнародному фестивалі "Підводні фантазії" (вчитель малювання Литвіна Т.В.). Ми пишаємось неодноразовими перемогами творчих конкурсів. У цьому році ученицю 6 класу Алтухову Лілію було нагороджено путівкою до "Артеку".

Дитячі роботи надзвичайно цінуються і у колегіумі. Вони є прикрасою нашої "Світлиці" – найчарівнішого куточка школи, найзатишнішого і найулюбленішого всіма колегіантами. Учні разом з вчителькою народознавства Дондоловою А.О. зробили макет української садиби, яку змалювали під час краєзнавчої подорожі до с. Ольгівка Донецької області. Ми пишаємось найдавнішими експонатами, вік яких припадає на початок XIX століття.

Але наша "Світлиця" – не музей у справжньому розумінні цього слова, тут працює історико-краєзнавчий гурток, відбуваються уроки народознавства та культури України. Вчителі української мови проводять у "Світлиці" нетрадиційні уроки розвитку зв'язного мовлення, де учні описують речі домашнього вжитку: українську піч, прялку з кужелем та веретеном, скрині, глечики, куманці, рогаці, різні види рушників тощо.

Класні керівники використовують "Світлицю" для проведення тематичних класних годин, вечорниць тощо.

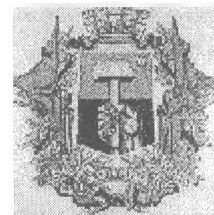
За оригінальність експонатів, знайдених внаслідок науково-дослідницького пошуку, зв'язок музейного матеріалу з історією рідного краю наша "Світлиця" посіла 1 місце в районному конкурс-огляді етнографічних кімнат і куточків.

Вже 2 роки колегіум підтримує дружні зв'язки з Кальміуською паланкою козаків та з Союзом Українок в Америці (штат Огайо), які пересилають нам у дарунок книжки і журнали про збереження українських традицій за кордоном. Ці зв'язки допомагають нам глибше зрозуміти, як треба берегти й плекати свою історію, своє коріння.

*Т. Московська,
заступник директора з навчальної роботи
Донецького гуманітарного колегіуму*

Свято першого дзвоника у Донецькому колегіумі

Перший дзвоник. Свято у Донецькому гуманітарному колегіумі радісне і сумне. Радісне, бо сьогодні перша зустріч після літнього відпочинку друзів, учнів та вчителів. Сьогодні перший раз ідуть до школи першокласники 2000 року. Зал, як квітник, бо учні задалегідь готувалися і прийшли з квітами для вчителів та гостей. Приймає гостей господиня-Українська мова. До неї приходять з піснями, віршами, танцями, гуморесками своїх народів носії англійської, німецької, французької, іспанської, російської, польської мов, які вивчають колеґанти.

На свято прийшли засновники навчального закладу - представники козацтва. Анатолій Михненко, завідувач районного відділу освіти, зазначив, що метою вчителя колегіуму є навчити дітей думати українською мовою. Він закликав учнів з усією серйозністю поставитися до їх прямого обов'язку - навчання, бо як відомо, гідне місце у світовому співтоваристві може посісти лише та нація, яка навчається, і лише спільна праця вчителя та учня допоможе віднайти найкращий шлях до мети.

Сьогодні передає повноваження директор, що з 1996 року очолювала український гуманітарний колегіум. За роки напруженої праці Світлана Михайлівна Лисенко доклала багато зусиль для розбудови колегіуму: практично завершується капітальний ремонт приміщення, щороку відкриваються нові класні кімнати, поповнюється мето-

дична та матеріальна база закладу. Започатковано численні зовнішні стосунки з всеукраїнськими та міжнародними організаціями: Союзом Українок Америки, Кальміуською Паланкою Українського Козацтва, Студенським і Учнівським товариством м.Бохум (Німеччина). Також колегіум співпрацює з багатьма вищими навчальними закладами, такими як Донецький Національний Університет, Інститут штучного інтелекту, Донецька Державна Академія Управління, Дрогобицький Педагогічний Університет, з найстарішим вузом в Україні - Національним Університетом "Києво-Могилянська Академія".

На сцені стоять молодість і зрілість. Передається естафета з рук старшого покоління молодшому з надією продовжити розпочату справу, вносити свої ідеї, збагачувати і зберігати набуте.

Я знаю й розумію, як нелегко бути вчителем. Але це наше покликання. Тому ми знову і знову йдемо до школи, бо усвідомлюємо відповідальність перед вихованцями. Ми пишаємося своїми успіхами й зокрема тим, що випускниця 2000 року нашого колегіуму Олена Попазова є студенткою-першокурсницею "Києво-Могилянської Академії".

З молока матері, її любові, ласки народжуються і ростуть клітини життя. Через материнську колискову виникає і формується духовність. Мова виховує вдячне майбутнє покоління, і батьки вихованців колегіумів розуміють це. Тому наш заклад має майбутнє.

*Ігор Авдієнко,
директор Донецького колегіуму*

Мережа коледжів та колегіумів НаУКМА

ВЧОРА - КОЛЕГІАНТ, СЬОГОДНІ - СТУДЕНТ

До уваги керівників і вчителів коледжів та колегіумів!

ПОДИВІТЬСЯ, ХТО ПРИЙШОВ!

Дані про вступ випускників коледжів та колегіумів до НаУКМА,
Миколаївської філії(МФ) та університету «Острозька Академія»(ОА) в 2000 році

Коледжі та колегіуми	Вступало	Вступило	з них:		
			на загальних засадах	за особливими умовами	за контрактом
"Аріадна"	Всього - 5 в НаУКМА - 3 в МФ - 1 в ОА - 1	5 3 1 1	1 1	4 2 1 2	
"Берегиня"	Всього - 13 в НаУКМА - 11 в МФ - 1 в ОА - 1	7 5 1 1	3 3	4 2 1 1	
Галицький	Всього - 7 в НаУКМА - 6 в ОА - 1	6 3 1	3 3	3 2 1	
Донецький	Всього - 1 в НаУКМА - 1	1 1		1 1	
"КМК"	Всього - 38 в НаУКМА - 35 в МФ - 1 в ОА - 2	13 10 1 2	5 5	7 4 1 2	1 1
Кременецький	Всього - 5 в НаУКМА - 3 в МФ - 1 в ОА - 1	5 3 1 1	1 1	4 2 1 1	
Рогатинський	Всього - 1 в НаУКМА - 1	1 1	1 1		
Сіверсько-донецький	Всього - 3 в НаУКМА - 3	1 1	1 1		
"Січковий"	Всього - 3 в НаУКМА - 3	3 3	1 1	2 2	
	Разом - 76 в НаУКМА - 66 в МФ - 4 в ОА - 6	42 32 4 6	16 16	25 15 4 6	1 1

Порівняльні дані про середні рейтингові бали випускників
коледжів та колегіумів,
котрі брали участь у вступному тестуванні до НаУКМА в 2000 році

Навчальні заклади	Укр. мова	English	Математика	Історія	Література	Природничі науки	Право	Історія НаУКМА
НаУКМА	10,00	5,35	2,72	3,08	5,30	3,97	4,59	5,38
"Аріадна"	13,00	6,28	3,93	3,90	6,36	5,10	6,16	7,26
"Берегиня"	10,40	5,86	2,36	2,95	5,31	5,18	4,77	5,81
"Галицький"	10,78	4,88	2,25	3,05	5,88	5,31	5,08	6,29
"КМК"	10,95	6,18	2,52	3,13	5,59	3,25	4,34	5,37
Кременецький	11,16	7,20	3,00	2,80	4,93	3,10	3,83	5,83
Сіверськодонецький	8,63	5,83	4,91	2,90	5,96	6,06	6,83	5,58
"Січковий"	12,70	5,01	2,66	3,73	6,73	2,46	5,50	6,25

Виділено результати, які вищі загальноуніверситетських:

Розподіл випускників коледжів та колегіумів, що вступили до НаУКМА за пільговими умовами, по факультетах:

- гуманітарних і суспільних наук - 5	- правничих - 3	- інформатики - 1
- економічних наук - 3	- соціальних наук і технологій - 2	- природничих наук - 2

ПЕДАГОГІКА ТОЛЕРАНТНОСТІ ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ У ЗАКЛАДАХ НОВОГО ТИПУ

(Продовження. Початок в №2 МД)

Нові підходи в організації роботи з педагогічним колективом

Усім відома істина, що успіх будь-якої справи залежить від професійного рівня колективу. Так і в навчальному закладі, саме професіоналізм вчителів визначає результати навчально-виховного процесу - знання і ступінь вихованості учнів, умов перебування і спілкування, розкриття творчого потенціалу кожного.

Одним із шляхів підвищення професійного рівня колективу є науково-методична робота, яка має декілька напрямів. Але хотілося б зупинитися на одному з них - роботі над педагогічною проблемою. Її вибір визначає мету і завдання, форми і методи роботи з педагогічним колективом, досягнення певних кінцевих результатів.

Обравши для опрацювання проблему «Педагогіка толерантності як засіб навчання і виховання у навчальних закладах нового типу», ми поставили конкретні цілі на перший рік:

1. Ознайомити вчителів з основними принципами педагогіки толерантності, з'ясувати їхнє ставлення до них, використати пропозиції кожного.

2. Проаналізувати стан стосунків «вчитель - учень», «учень - учень», «учень - вчитель», навчальний і виховний процес та його вплив на ці стосунки, оцінити все це з позицій педагогіки толерантності.

3. Розробити певні методичні рекомендації щодо змін у технологіях навчання та виховання.

4. Запровадити нові технології і проаналізувати на результати.

Зрозуміло, що для виконання цих завдань традиційні форми роботи з вчителями (нудні монологічні педради, методичні наради, контроль і керівництво і т.і.) могли б просто не спрацювати. Необхідно було пробудити думку, запалити бажання у кожного щось змінити. Погодьтеся, це не легко у наш складний, проблемний та прагматичний час. І знову ми мали вибирати, як це зробити.

Першим рішенням було відокремити науково-методичні педагогічні ради від повсякденних організаційних питань, тобто проводити їх не частіше від одного разу на чверть (на канікулах) і присвячувати тільки питанням методики, технологій, наукових пошуків. Друге - обрати нову форму проведення, орієнтувану на творчий потенціал кожного члена педколективу. Недарма кажуть, що нове - це давно забуте старе. Ми звернулися до колективних форм навчання, які з успіхом використовувались у «педагогіці співробітництва» у 80-х і застосували їх до вчителів.

1998-1999 навчальний рік розпочали педагогічною радою «Основний зміст завдання педагогіки толерантності та розв'язання проблем запровадження у навчально-виховний процес» і провели її у формі групової гри.

Голова методичної ради В. Устинова ознайомила колектив із сутністю і основними принципами педагогіки толерантності. Потім усі розділились на групи 8-10 і працювали в педагогічних майстернях, яких було 5. На цю роботу відводилось 30 хвилин. За цей час кожна майстерня мала дати відповіді на поставлені запитання, оцінити стан справ з цього питання у колегіумі, розробити пропозиції щодо розв'язання проблем.

Причому свої пропозиції кожна майстерня мала подати ще й графічно на плакаті у формі пелюстки, а також підготувати виступ до 5 хв.

Рівно через 30 хв. всі повернулись збуджені й активні. Обговорення показало переваги колективного розуму, всі добре попрацювали, про що свідчили виступи і графічно виконаний проект рішення у вигляді квітки.

Друга педрада з проблеми «Аналіз взаємостосунків «вчитель-учень» з позиції педагогіки толерантності» проходила у формі організаційно-діяльної гри (ОДГ), яку розробив автор цих рядків. На підготовчому етапі

Валентина Устинова,
заступник директора
з наукової роботи

Києво-Могилянського колегіуму

провели опосередковане психологічне тестування серед учнів 8-11 класів. Воно показало, як учні оцінюють професіональний, емоційний та поведінковий рівень кожного вчителя у стосунках з ними. Це і стало темою розмови.

За правилами ОДГ всі учасники педради поділились на 5 груп і кожний отримав маршрутну картку, яка вказувала на послідовність участі в обговоренні 5 проблем. За п'ятьма столами сиділи по одному експерту, в завдання яких входило: організація обговорення поставленої проблеми з кожною групою, запис усіх висловлених пропозицій та ідей, стеження за регламентом дискусії (10 хв. з кожною групою). На обговорення було винесено питання:

Стіл А. Професіоналізм як засіб розв'язання проблем неефективного спілкування «вчитель - учень».

Стіл Б. Значення емоційного фактору у створенні найсприятливішої атмосфери Уроку.

Стіл В. Реальний взаємозв'язок з дітьми на уроці та в позаурочний час.

Стіл Г. Причини неефективного спілкування.

Стіл Д. Банк ідей.

За 50 хвилин усі учасники педради висловили свої думки, пропозиції щодо проблем спілкування, а експерти у своїх виступах (5-10 хв.) узагальнили їх.

А. Професіоналізм - це знання методики і професійного матеріалу, тонке відчуття атмосфери на уроці, постійне бажання вчитись, вдосконалювати свої знання та майстерність.

Вміння зацікавити учнів на уроці, викликати інтерес до навчання, навчити вчитись, думати, розвивати критичне мислення.

Використання різноманітних форм навчальної діяльності на уроках

(індивідуальних, групових, колективних та ін.) Використання нетрадиційного спілкування: альтернативні твердження; запитання з відкритою відповіддю; «мозкова атака», нові методики роботи з текстами, відеофільмами; дискусії; використання тестів.

Б. Настрій класу відчувається одразу, але окремих учнів - не завжди. Залежно від ситуації вчителю потрібно корегувати свою поведінку: напруження знімає жарт, анекдот, можна почати урок з розповіді цікавої ситуації. Іноді потрібно змінити тему і цілі уроку, дати зосереджувальні завдання. Має значення інтонація, погляд, міміка, жести вчителя. Емоційний стан вчителя впливає на клас. Тому вчитель має вміти контролювати емоції. Для зняття особистого негативного напруження перед уроком спробувати розслабитись, уявити щось приємне (тобто застосовувати аутотренінг). Якщо настрій пов'язаний з поганим самопочуттям, то в цій ситуації краще визнати свої проблеми (діти це зрозуміють швидше), змінити форми роботи на уроці - зробити акцент на завданнях творчого, пошукового, самостійного характеру.

На уроці потрібна доброзичлива, ділова атмосфера на основі взаємоповаги і взаєморозуміння. Цього можна досягти різними методами та способами, які базуються на інтересах учнів, їхніх вікових особливостях. Зазвичай застосування нетрадицій-

них ігрових ситуацій, наближених до життя, заохочення у розв'язанні їх, сприяють продуктивній роботі. Але в стосунках з учнями важливо не перейти межу оптимальності, щоб не виникло відчуження або панібратства. Тобто потрібна певна дистанція, яка будується на шані до вчителя. Саме тут важливою є власна поведінка, особистий приклад спілкування, проникнутий повагою до кожного.

В. Реальний взаємозв'язок з дітьми на уроці та в позаурочний час залежить від спілкування, яке починається з моменту появи вчителя в класі. Тому краще починати з посмішки, щирого вітання, зосередження уваги класу на собі.

Важливим є звертання до учнів: тільки за іменами і на Ви. Для запам'ятовування імен можна використати спеціальні схеми «розсадки», бажано на першому етапі знайомства робити переклик, зосереджуючись саме на іменах. Учням, імена яких не запам'ятовуються, можна видавати значки.

Не так часто вчитель намагається побачити себе очима учнів. А це потрібно знати для корегування власної поведінки. Тому психологічна служба школи має робити дослідження в цьому напрямі.

На жаль, часто опускається один момент перед початком уроку. А він є необхідною частиною технології навчального процесу. Тут треба налаштуватися на клас, його особливості, зосередитись на темі, меті уро-

ку, прокрутити всі його етапи і не забути заглянути у дзеркало. Потренуйтеся посміхатись, це не завадить.

Г. Аналізуючи причини неефективного спілкування, можна зробити висновок, що причинами конфлікту можуть бути: невідповідний рівень знань учня; різні інтереси, різні сприйняття життєвих ситуацій, поняття про цінності, кожен «міряє» іншого по собі. Конфліктів треба не допускати. Конфліктні ситуації не тільки мають право на існування, але ж саме вони, розв'язання їх надають можливість придбати певний життєвий досвід. Поведінка вчителя в конфліктній ситуації є прикладом для поведінки учня. У розв'язанні її може допомогти психолог.

Д. Демократизація суспільства передбачає демократизацію педагогічного процесу, в основі якого стоїть особистість, вільна і відповідальна, - вільна в своєму виборі, відповідальна за свої дії. Це завдання досить складне, тому що покоління вчителів виховувалось в тоталітарній державі. Для його виконання потрібно провести принципові зміни в навчальному процесі, які б надали змогу учням вибирати певні (додаткові) предмети, вчителів, хоча б на етапі навчання в старших класах. Коли людина сама обирає шлях, то почуття відповідальності за свої дії набагато зростає.

До таких висновків дійшов педагогічний колектив під час обговорення поставлених проблем.

ВІКНО У ВІРТУАЛЬНИЙ СВІТ

В перший день зими завершився дводенний семінар-тренінг бібліотечних працівників колегіумів НаУКМА та інших навчальних закладів з 20 регіонів України. Його тема - «Шкільні бібліотеки та Інтернет».

Організатори семінару - Британська Рада в Україні, Наукова бібліотека НаУКМА та Державна науково-педагогічна бібліотека України. Учасники ознайомилися з досвідом використання мережі Інтернет в роботі шкільних бібліотек, діставали практичні навички в освоєнні комп'ютерної техніки.

Особливого значення цей захід набув для колегіумів, які недавно отримали від університету подаровані державним секретарем з міжнародних справ та у справах Співдружності (Велика Британія) найсучасніші комп'ютери в широ-

кій конфігурації і попередню оплату послуг за під'єднання їх до «світлової павутини» та безкоштовне користування нею більш ніж на три роки. Єдиною умовою благодійників було те, щоб комп'ютери були встановлені безпосередньо в бібліотеках і були доступні як вчителям, так і учням. Це й буде їхнє перше вікно у безмежний віртуальний світ. Це буде важливий крок до створення локальної мережі підопічних НаУКМА навчальних закладів, до нашого подальшого єднання.

Під останній дзвоник у Херсонському колегіумі імені Євгена Маланюка приніс в дарунок колективу свою нову пісню на слова видатного поета викладач колегіуму, Заслужений діяч мистецтва України, композитор Давид Батраков.

З вдячністю публікуємо його рукопис.

А дні пливуть

сл. Е. МАЛАНЮКА
муз. Д. БАТРАКОВА

Handwritten musical score for the song "А дні пливуть" (Days are flowing). The score includes staves for Cello, Piano, and Canto. The lyrics are written below the Canto staff.

Canto:

А дні пли-вуть - ме-ло-ді-я в бла-киті, а дні дзве-нять, як зо-ло-то в ла-зу-рі,
І віч-ні-стю три-ба-є кожна мить, і в спо-ко-ю вто-пи-лись дав-ні бу-рі. І віч-ні-стю три-
ба-є кожна мить, і в спо-ко-ю вто-пи-лись дав-ні бу-рі.

Piano:

Handwritten piano accompaniment for the song, featuring complex chordal textures and arpeggiated figures.

І океаном заясніла вись,
І тиша, тиша тільки в вишнях білих,
Бриніння бджіл заміряно залились
В один хорал блаженний і безсилий. | Двічі

Розбудова України як незалежної демократичної держави - це відродження її правдивої історії, відновлення давніх традицій народу, його генетичної пам'яті.

МІЙ РІДНИЙ КРАЙ

*Я повернувся до свого села,
де дитинство й душа ожива.
А. Демиденко*

Я народився у місті. І став першим зі свого роду, давнього козацького роду Бутенків, кому не пощастило народитися у Відрадному, - найкрасивішому селі України.

Колись там був запорізький зимівник - Смощі, і Відрадне знаходилося на його території, ще не затоплений Дніпрогесом. І тоді, і зараз затока Дніпра краяла село на дві частини (ось тобі Буда, а ось тобі Пешт). А маленька дамба була чи не найголовнішою архітектурною спорудою. Особливо гарно там навесні, коли старі, товстелезні верби над водою вкриваються малесеньким зеленим листячком і сизі дзьобаті качки, похитуючись, прямують до річки по рожевій материнці, жовтецю і рум'янку. Подейкують, що під час своєї подорожі по Україні Катерина II, побачивши охайні білі хатки і чепурних ставних селян на возах, повних зерна, скрикнула: «Ах, отрада!». Так наше село одержало назву «Отрадное» (Відрадне).

Та я люблю бувати у Відрадному не лише через його мальовничість. Щось нестримно, з дитинства, мене кличе туди. Там жили всі мої предки. Там досі доглядають могилу Левка Бутенка, козака, що загинув у 1775 році. Прабабця розповідала, як його зарубав в бою московський вояк, коли розганяли Запорізьку Січ. А прізвисько Бутенко давали тим козакам, що були у полоні і примудрилися звідти вирватися («Був там» - Бутенко).

Я люблю слухати бабусині розповіді про давнину. Мені подобається, як розважливо і водночас весело жили селяни у Відрадному. Інший мій прадід Максим Курта був гречкосієм, ревним хазяїном і першим хлопцем на селі. Ніхто не міг обскакати його на конях. У ті далекі часи була така забава: хто швидше привезе додому з церкви посвячену паску. Майже завжди Курта був першим. А прізвисько Курта пішло від старовинного «куртина» - група дерев.

Мене тягне у Відрадне ще й тому, що там і досі кажуть батькам «Ви», що здоровкаються на вулиці з будь-якою незнайомою людиною, що розмовляють співучою українською мовою, що на святах співають народні пісні, тобто там є все те, чого бракує мені в місті.

Відрадне - моє село. Там моє коріння.

*Максим Бутенко,
учень 8-А класу «Січового колегіуму»*

ВЕЛИЧАЙМО ТУЮ СЛАВУ!

Коли країни горду славу
Кидали ворогу до ніг,
А мову, ніжну, величаву,
На глум жбурляли і на сміх,

Тоді на землю йшли пророки,
Щоб розбудить од сну всіх нас...
І сколихнувся Дніпр широкий —
Явивсь народові Тарас.

Прийшов Поет, щоб рятувати
Простори темні наших душ,
Щоб нам народом в світі стати,
А не юрбою відчайдух.

Щоб малоросами не бути,
І щоб хохлами не росли —
Тарас думки свої розкуті
У наші душі поселив.

Такого в світі ще не знали:
На вістрі здиблених епох, —
Ми з болю й гніву виростали,
Бо з нами йшли Тарас і Бог.

І вже з прадідівського шляху
Нас не зжене неволі тлін,
Бо не од відчаю і страху
З кривавих встали ми колін.

Тож величаймо тую славу,
Що піднесла у світі нас,
В соборну, вільную державу,
Яку омріяв наш Тарас!

*Богдан Дидик,
вчитель Рогатинського колегіуму*

СИНДРОМ БУДКИ

Нещодавно, пасивно беручи участь у прихованому безробітті (активно - це відсиджувати там), автор прогулювався площею і помітив, що з ініціативи міської влади і дрібних підприємців було зметено купку кіосків, що торгували всіляким непотребом, і на місці цієї купки почало будуватися щось цегляно-стаціонарне. Однак, скат даху будівлі болісно нагадував щось дуже знайоме, і зовсім уже дрібні підприємці, що жваво й пильно торгували зеленню й "утомленим" м'ясом із брудних кошиків, були тут ні при чому. Так це ж знову будка, зрозумів автор, тільки цегельна. І це було відкриття. Виявилося, що все навколишнє середовище складається з різностильних, різномасштабних, багатовекторних, як тупо повторюють політики й оглядачі, будок!

Будка - це символ епохи, уособлення й синонім розрухи, всього тимчасового і несправжнього. Кваплюса узагальнювати, подумав автор, будки в нас були завжди, в усякому разі - давно, навіть посада така була - будочник. І повага до будок у народі була завжди. Наша бабуся, що народилася в минулому столітті і не здобула через війни і революції блискучої освіти, проте вела щоденник. Там є такі записи (орфографія оригіналу збережена):

"12 березня 1936 померла альма" (собачка);

"14 квітня 1937 року народився румік" (кошеня);

Однак:

"10 лютого 1938 року Мітю (діда) Перевели в Контрольну Будку" (!).

Дід до цього підвищення був кошегаром.

Тепер саме час зазирнути в новітню історію. Новітньою її просто називають, насправді майже все вже було. З чого починався у нас дикий "капіталізм"? З будки, що чомусь кокетливо називали комерційним кіоском, із бірж, банків і трастів, усі хотіли швидко і відразу, і по можливості, без особливих зусиль (а це в будочній ідеології перша справа). Ні, першими були "платні" туалети.

Знову кваплюся, будки стали масовим явищем, коли та ще влада розщедрилася на роздачу садових ділянок (напевно, передчуваючи крах Продовольчої програми, але не буду впадати в еkleктику, моя справа -

будка). Той, хто не міг (не хотів, не вмів - варіантів маса) побудувати будинок, будував будку й у ній що-небудь зберігав (інвентар, врожай...) або ховався від дощу (ненадовго).

Влада, правда, намагалася корчувати будки. Так, телефонні будки, що, крім комунікативної функції, служили ще й пунктами відправлення безневинного гріху, замінили на піддашки, під якими так затишно взимку, і приватності немає.

Отже, створюється враження, що ще нічого не доведено. Поки є тільки декілька прикладів, що всі навколо - будки.

Найважливіша будка наших днів називається пунктом обміну валюти. Пункт прокату валюти, тобто банк, - будка. До речі, чи помітили ви, що чим менше грошей, тим більше банків (і тим розкішніші ці будівлі)?

Офшорна фірма-одноденка де-небудь на Кіпрі - будка, більшість партій, ризикну сказати - всі будки. Фракції в парламенті - ті ж будки. До речі, люб'язний читачу, ви вже втямили, що ріднить фракції-будки з тими, що на дачах? Правильно - їхні насельники люблять перебігати під дощем (обіцянок, амбіцій, помилок паспортної системи) із будки в будку. Передвиборні об'єднання, природно, теж.

Всілякі палати й агентства з розвитку ще недорозвиненого, що нестримно плодить поточна влада, - теж будки. Навіть бюджет може бути будкою. Розкішний приклад будки, тепер, правда, у зміненому вигляді, - це Міністерство "по заслугі науці". Воно було будкою із самого початку, і змінивши вікна на пластикові, а стелі - на підвісні, будкою бути не перестало, а практично зникнувши, все підтвердило.

Дуже модні нині балконні будки. Пластикова вагонка прекрасно прикриває сором і створює відчуття приватності, чого так не вистачає. Сюди ж належать будки на поверхах. Поставили стіночку, бронедверцята, і тут теж з'явилось відчуття приватності. І ніхто не збирається псувати історичну зовнішність міста, просто заліпивши вагонкою ліхтар на будинку в стилі віденського модерну, мимохіть самоутверджується.

Це ще далеко не все. Якщо придивитися уважніше, кому, за що і як вручали нагороди популярної премії, стає зрозуміло, що Прометей, у якого, як тепер би сказали, були проблеми з батьком, вогнем і печінкою, був прикутий, і не ланцюгом, а престижем до ... будки!

Забавні приклади будок принесла хвиля сексуал-демократії. Були (і зникли) салон сексуальної культури "Емануель", салон прокату весільних суконь "Едип" (!). Кажуть, ще десь є м'ясний магазин "Ескулап".

Будки схильні не тільки хилитися і падати, вони вмють брунькуватися, організовувати розколи і клонуватися. Це субкультура, що саморегулюється, піклується про зберігання виду. Більш того, вони вмють захищати свою честь і гідність. А хоч у суді! Особливо агресивні будки, які повірили в те, що вони вже стали палацями, адміністраціями і носіями передових ідей.

Треба, звичайно, повідомити світу, що ж все-таки в новому часі будка не будка. Інакше голе лихослів'я, хоча і дуже подібно на правду. Ну озирніться самі, ви, люб'язний читачу, і ви знайдете цілі класи будок, що мною ще не опубліковані.

Звичайно, кийське "Динамо", університет, що відродився, улюблена впродовж багатьох років газета ... Ні, не стану самого себе спростовувати, це справа інших авторів. Моя справа запропонувати універсальну модель товариства зі стаціонарними перехідними процесами і тим самим позначити проблему.

Газета "Столичные новости"
від 23 липня 1999 року
(переклад редакції)

UKMA Library * Book

0692568

ПОЛОЖЕННЯ

про літературно-художній конкурс

«Віват, Академія! Віват, Україна!»

1. Конкурс оголошується на відзначення 10-ої річниці незалежності України та відродження Києво-Могилянської Академії.
2. На конкурс приймаються оригінальні неопубліковані художні твори (вірші, поеми, оповідання, п'єси), присвячені знаменним датам історії та сьогоденню України і Києво-Могилянської Академії.
3. В конкурсі беруть участь учні та співробітники колегіумів, студенти і співробітники НаУКМА, Миколаївської філії та коледжів.
4. Конкурс відбувається за два тури: перший проходить в колегіумах, коледжах, Миколаївській філії та НаУКМА до 1 квітня 2001 року, другий - з 15 квітня по 15 травня 2001 року.
5. Для організації першого туру навчальні заклади створюють журі, які оцінюють і відбирають три кращі творчі роботи на другий тур. У складі журі повинні бути представлені учні і студенти.
6. Другий, заключний тур організує головне журі, обране Вченою радою НаУКМА. Творчі роботи на цей тур приймаються до 15 квітня 2001 року.
7. Вимоги до конкурсних робіт другого туру:
 - Оригінальність і самостійність,
 - Вільне володіння мовою, стилістична вправність.
 - Тематична відповідність.
 - Обсяг однієї роботи - до 20 стор. машинопису або комп'ютерного набору через 2 інтервали.
8. Головне журі рецензує надіслані творчі роботи і таємним голосуванням визначає до 15-го травня 2001 року три найкращі художні твори.
9. Для переможців другого туру встановлюється 3 грошові премії (500, 400 і 300 гривень). Встановлюється також 5 заохочувальних премій по 100 гривень. Автори кращих робіт одержують сприяння у публікації своїх творів.
10. Результати конкурсу оголошуються на урочистому засіданні з цієї нагоди.

ГОЛОВНЕ ЖУРІ

літературно-художнього конкурсу

Моренець Володимир Пилипович -

декан магістеріуму НаУКМА, доктор філологічних наук, професор, голова журі

Житник Володимир Костьович -

завідувач кафедри української мови НаУКМА, кандидат філологічних наук, заступник голови журі, відповідальний за проведення конкурсу в НаУКМА

Ч л е н и журі :

Агеєва Віра Петрівна -

професор кафедри філології НаУКМА, доктор філологічних наук

Василишин Олег Васильович -

заступник директора Кременецького педагогічного коледжу ім. Т.Г. Шевченка з наукової роботи, кандидат філологічних наук

Гороховський Семен Самійлович -

директор ІКЦ НаУКМА

Дидик Богдан -

вчитель Рогатинського колегіуму

Кравченко Андрій Євгенович -

докторант кафедри філології НаУКМА,

доцент, кандидат філологічних наук

Матвієнко Світлана -

студентка магістеріуму НаУКМА, редактор газети «Література»

Парило Омел'яна Омел'янівна -

викладач Галицького колегіуму

Пронкевич Олександр Вікторович -

декан факультету романо-германської філології Миколаївської філії НаУКМА,

кандидат філологічних наук, доцент

Семків Ростислав -

аспірант кафедри філології НаУКМА.

36272

217